

Ši mėnesį atvyks M. Krupavičius ir V. Sidzikauskas

Amerikos lietuvių informacijų Centras praneša, kad jau ši mėnesį atvyks iš Europos Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas M. Krupavičius ir to Komiteto Vykdomosios Tarybos pirmininkas V. Sidzikauskas.

Šie svečiai būsią Amerikos Lietuvių Tarybos žinioje (kaip tai?) ir po Vasario 16 dienos lankysią su prakalbosmis įvairias kolonijas. M. Krupavičius pirmoji kalba Amerikoje būsianti vasario 13 dieną New Yorke, Webster Hall, kur įvyks New Yorko lietuvių Vasario 16-os minėjimas. V. Sidzikauskas tuo metu būsias Chicagoje.

Prakalbų maršrutą rytinėse valstybėse tvarkys Informacijų Centras, 233 Broadway, New York 7, N.Y. Vakarinėse valstybėse, pradedant Clevelandu, maršrutą tvarkys Amerikos Lietuvių Tarybos centras Chicagoje.

Todėl Amerikos Lietuvių Tarybos vietiniai skyriai ir kiti veikėjai, suinteresuoti surengti pas save tviečių prakalbas, turi susižinoti su atitinkamais maršruto tvarkytojais.

Susirupinimas dėl nerupestingumo?

Lietuvių visuomenė iš spaudos patiria, kad susirinkus naujam kongresui bus iškelta naujų projektų DP įstatymui pakeisti.

Kadangi aiškiai matoma, kas daugiausiai tais pakeitimais rūpinasi, tai nesunku spėti, kieno ir nauda tokie pakeitimai gali būti kreipiami. Yra pavojus, kad lietuvių imigracijos reikalas dėl to gali nukentėti. Todėl visiems rūpi išgirsti, kokių žygių tuo reikalu imasi BALFas ir ALTaryba.

Deja, nei BALFo nei Tarybos Informacijų Centro pranešimuose nieko apie tai nematyti. Paskutinis Informacijų Centro pranešimas spaudai daug rašo apie rusų socialistų žurnalisto Dalino pasikalbėjimus su sovietų pavergtų tautų atstovais (žinios paimtos iš lenkiško laikraščio), apie ukrainiečių karių bylą Čekoslovakijoje, įvykusią lapkričio mėnesį, bet nieko nemini apie lietuviams labiau rūpimus reikalus.

Taip pat krinta į akis stoka rūpinimosi apie tremtinių padėtį Europoje. Štai tremtiniai patys kovoja už teisę keliauti be leidimų Vokietijoje, kada jiems reikia važiuoti svarbiais savo dokumentų tvarkymo reikalais. Vokiečiai gali keliauti be leidimų, o tremtiniai vis dar negali.

Savo laiku Lietuvai Vaduoti Sąjungos vadovybė darė žygių Washingtono dėl neteisėbių "screeningo" politikoje, dėl siuntinių dingimo ir kitų netvarkingumų tremtinių globoje. Tie atsikreipimai vis dėlto buvo išgirsti ir prisidėjo prie skriaudų atitaisymo. Atrodo, kad tai yra Amerikos Lietuvių Tarybos uždavinys tokiais dalykais veikliau rūpintis. Ar ji ką daro — visuomenei rūpi žinoti. Jeigu daro, tai, regis, nėra priežasčių slėptis.

Baigia rengti statutą suvienytai ALM, LVS ir ALTC organizacijai

Šiomis dienomis Clevelande lankėsi A. A. Ols ir P. Linkus iš Chicagos. Taip pat buvo atvykęs ir J. Tysliava iš New Yorke. Ta proga jie kalbėjosi

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

No. 1

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO January-Sausio 7, 1949

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave.Cleveland 3, Ohio

Subscription per year in advance
In the United States\$3.00
In Canada\$4.00 Elsewhere\$4.50

Entered at Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

(34-ti metai :: 34th year)

Trumanas paskelbė savo programą

Reikalauja pakelti mokesčius, algas
vykdyti socialines reformas

KONGRESAS PROGRAMAI PRITARIA, BET NUMATO VYKDYTI SU KAI KURIAIS PAKĖITIMAIS

Sausio 5 dieną prezidentas Trumanas pirmą kartą pasirodė prieš naują Kongresą. Paskelbė pagrindinius savo programos punktus.

Trumpai sutraukus, aštuonių jo programos punktai paliečia tokius reikalus:

Padaidinti mokesčius, kad sudarytų 4 bilijonai daugiau pajamų;

Atsukti Taft-Hartley įstatymą, paliekant galioje Wagnerio įstatymą su tam tikrais pakeitimais;

Padaidinti atlyginimų minimumą iki 75 centų per val.

Pagriežinti įstatymą prieš trustus;

Patvirtinti St. Lawrence vandens kelių ir jėgainių projektą;

Išplėsti socialinę apdraudą; **Ivesti sveikatos apdraudą** ir pagalbą auklėjimui;

Palikti žemas butų nuomas

čia su kai kuriais Clevelandiškais ir apsvaistę projektą statuto, kuris numatomas pasiūlyti priimti bendram ministrų organizacijų ir prijauniančių seimui.

Statuto projektas šiomis dienomis bus išsiųstas dar kartą peržiūrėti visiems Reorganizacijos Komisijos nariams. Po to, atsizvelgus į komisijos narių pastabas ar pataisas, projektas numatomas skelbti viešai, kad visi dar prieš seimą galėtų įsigilinti.

Paaikšėjo, kad seimui numatytas laikas — kovo 26-27 dd. — kai kuriais atžvilgiais nepatinkantis, todėl spėjama, kad jis bus šaukiamas kiek vėliau. Galutinas seimo laikas bus nustatytas ateinančią savaitę seimo rengimo komisijos posėdyje New Yorke.

Rupinasi namais AMERIKAI

Prel J. Balkūnas paskelbė atsišaukima, kviesdamas paremti bendrovę, kuri jau yra įgijusi namus AMERIKOS savitraščiui. Skelbia, kad tuose namuose be redakcijos ir spaustuvių turi būti taip pat vieta lietuvių katalikų kultūriniam centrui.

Yra Brooklyne dar ir kita namų bendrovė, kuri taip pat renka aukas laikraščio namams. Tai taip vadinama "Laisvės" namai. Tik ten pinigų prašo... vesti bylai, kad gautų leidimą degtinę pardavinėti.

Naujienoms 35 metai

NAUJENOS primena, kad vasario mėnesį suėis 35 metai NAUJENOMS. Naujienos dabar yra seniausios lietuviškas dienraštis. Kiti, Lietuvoje įsteigti senesni dienraščiai okupantų liko uždaryti.

ir plėsti butais aprūpinimo programą;

Vykdyti Civilinių Teisių programą.

Be to, prezidentas prašo naujų studijuoti, kaip turi būti padidintas gaminimas tokių medžiagų, kurių gali pritrūkti, pavyzdžiui plieno.

ŠEŠIOS DIENOS pasaulio politikoje

GRUODŽIO 31

Prezidentas Trumanas atsisakė plačiau pasisakyti, ką jis galvoja, sakdamas, kad kai kurie sovietų vadai nori taikos su Amerika. Jis tik sako, išrinktas viceprezidentas Barkley nebuvo siūstas į Europą paruošti kelio susitarimui.

Saugumo Taryba dar vieną kartą įsakė nustoti muštis Palestinoje, bet...niekas nepaklausė.

Popiežius ekskomunikavo, tai yra, atskyrė nuo bažnyčios visus tuos asmenis, kurie prikišo pirštus prie Vengrijos kardinolo Mindszety arėstavimo. Bet tie, tur būt, ir taip jau nuo bažnyčios atsiskyrė...

SAUSIO 1

Čiang-Kai-Sekas paskelbė, kad jis sutinka pradėti taikos derybas su komunistais, jeigu jie...nuoširdžiai nori taikos. Jis sako, neturįs nieko prieš ir pasitraukti iš prezidento pareigų, jeigu tas bus naudinga tautai.

Vis jeigu... Tuo tarpu komunistai apie taiką nekalba. Naujų Metų rytą pažadėjo šiais metais pasiekti dar didesnių laimėjimų ir nušluoti visus "reakcijos" šalininkus.

Olandų vyriausybė skelbia, kad Javos saloje visi mūšiai sustojo, tik kai kur dar pasirodo susirėmimų su vadinamais maištininkais, tai yra Indonėzijos respublikos valdžios gynėjais.

Žydų kariuomenė išstūmė egiptiečius iš dviejų miestelių, o Egipto lėktuvai Naujų Metų rytą bombardavo laikinąją žydų valstybės sostinę — Tel-Avivą.

USA, Anglija ir Prancūzija ruošia bendrą notą rusams, kurioje žada kaltinti rusus, kodėl jie ligi šiol dar nepaleido namo vokiečių belaisvių. O buvo visų keturių didžiųjų valstybių susitarta, kad karo metu į nelaisvę paimtus vokiečius paleis vėliausiai ligi 1948 metų galo.

Sovietai tuo tarpu kaltina Vakarų valstybes, kad šitos dar daugelį tūkstančių vokiečių karo belaisvių laikantios...

SAUSIO 2

Naujų Metų dieną Egipto karo laivai apšaudė Tel-Avivą. Žydai atsišaudė nuo kranto, o pasikui ir jų laivai atplaukė priešingai.

Prašo leisti nustatyti "kainų lubas" toms prekėms, kurių gali pasirodyti trūkumas. Taip pat siūlo ir atlyginimų "lubas", kur atlyginimų (algų) pakėlimas būtų nepateisinamas.

Ukininkų produktų kainas prašo leisti ir toliau palaikyti. Suvedus visus šiuos pakeitimus į krūvą, susidaro nemaža ir prieštaravimų. Nėra abejojimų, kad bus nelengva visus tuos reikalus suderinti. Daug priklausys nuo Kongreso sumanumo, ar jis mokės padaryti visur, kad ir ožka būtų pasotinta ir kopūstas liktų nesušėstas...

Didelių nuostolių iš to susisaudymo nepasidarė. Tik žydų valdžios atstovai paskelbė, kad jeigu egiptiečiai dar puls Tel-Avivą ar Haifą, tai jie bombarduos patį Cairą, Egipto sostinę.

Kinijos komunistai tik juokiasi iš Čiang-Kai-Seko kalbos apie taikos derybas. Jie sako, kad šitokios kalbos yra tik "reakcionierių ir jų mėmųjų amerikiečių triksas".

Jugoslavijos diktatorius Tito Naujų Metų proga taip pat pasakė kalbą, kurioje gyrėsi, kad šiais metais laimės savo kovą prieš Kominformą.

USA pripažino Pietų Korėjos vyriausybę, kaip vienintelę teisėtą Korėjos vyriausybę. Rusų užimtoji Korėjos pusė yra atskira, komunistiška valdžia, kurią pripažįsta tik Maskva.

SAUSIO 3

Nežinomi lėktuvai bombardavo net du kartų Jeruzalę. Greičiausiai tai buvo egiptiečių lėktuvai.

Iš Hong-Kongo paslaptingai dingio kiniečių maršalas Li Chi-Sen. Jis anksčiau buvo Čiang-Kai-Seko bendradarbis, o pasikui pasitraukė, su juo nesutikdamas.

Spėja, kad Li Chi-Sen slapta iškeliavo į komunistų užimtas sritis, bet kokiu tikslu — niekas tikrai nežino. Vieni, kad jis mano veikti iš vien su komunistais, kiti spėja, kad gal jis ką nors netikėta sugalvojo.

Tas pagėgimas dar daugiau supainiojo Kinijos politinę padėtį.

SAUSIO 4

Iš Tsing-Tao, t.y. iš Kinijos atėjo pranešimas, kad Amerikos laivynas pasitraukia iš Kinijos, nes ten jam nėra ką veikti, kai prasidėjo kalbos apie taikos derybas.

USA ambasadorius Bedell-Smith atkeliavo į Washingtoną su nusistatymu pasitraukti iš tos tarnybos, nes jam jau gana tų pasitarimų su Molotovu, Višinskiu ir Stalinu.

Kai jį paklausė, ar tikrai yra taip, kaip Trumanas kalba, kad politbiuro dalis nori taikos su Amerika, tai jis atsakė, jog tiesiog negali įsivaizduoti, kad

SPARE THE AX!

By MACKENZIE

Antele, aš tave piasiu! — O kas kiaušinius dės?

ten galėtų būti koks nors nuomonų skirtumas.

Net ir lietuvių kalba leidžiamai šio krašto komunistiniai laikraščiai visiškai atvirai parašė, kad tas, kas kalba apie nuomonų skirtumus tarp sovietiško valdytojų, matomai, neturi supratimo, kaip sovietiška valstybė yra tvarkoma... Tikrai, ten gi nuomonų skirtumų negali būti!

Vakarų valstybės protestavo, kodėl rusai sutartu laiku nepaleido vokiečių karo belaisvių. Rusai pasiaiskina labai paprastai: "didžioji dauguma jau paleisti, o kitus dar suspėsim paleisti 1949 metais"...

Egiptas sutiko paklausti i Saugumo Tarybos įsakymo sustoti muštis su žydais Negebo srityje. Žydai pasiliko nepaklusnūs.

Anglai prašo USA vyriausybės paraginti žydus, kad jie atitrauktų savo kariuomenę, jeigu sių į Egiptą žemę. Rodos, kad USA valdžia taip ir padarė.

SAUSIO 5

Vadinamas neutralių valstybių komitetas Berlyno klausimui svarstyti patarė įsteigti Berlyne dvi bankines sistemas. Taigi visais atžvilgiais Berlynas skeliamas į dvi dalis.

Washingtono skelbia, kad žinios apie USA laivyno atitraukimą iš Kinijos neteisingos.

Iš Egipto skelbia kaltinimus žydams, kad jie vėl pradėjo didelių mūšių Negebo srityje.

Žydai aiškina, kad jų kariuomenės nėra Egipto žemėje, o jeigu ir buvo, tai jie nenorėjo jos užimti.

Amerikos valdžia perspėjo žydus ir egiptiečius, kad jie nedidintų susirėmimo ploto...

EUROPOJE, kaip sausio 3 d. praneša, nuo audrų, sniego pūgių ir šalčių žuvo apie 100 žmonių. 17 norvegų prigėrė audrai sudaužius jų laivą Ispanijos pakraštyje.

Šie gamtos prajovai daugiausia palietė Angliją, Prancūziją ir Italiją.

Didvyriška Suomija

(Laiškas DIRVAI iš Švedijos)

Tuoju po karo Suomijos užsienio reikalų ministeris Vaino Tanner sovietų įsakymu buvo teisiškas, kaip karo nusikaltėlis. Visa Suomija žinojo, kad Vaino Tanner nekaltas, bet tuo metu visoje Europoje buvo ministrai buvo kariami ir šaudomi, tad rusai ir Suomijos nenorėjo aplenkiti.

Procesas tačiau praėjo rusams nepageidaujamu švelnumu ir suomiai savo ministerio nekūrė, bet pasiuntė į švelnų kalėjimą, penkeriems su pusė metų.

Neseniai Vaino Tanner iš kalėjimo išleistas. Tauta tą sutiko labai entuziastingai. Iš kalėjimo išėjęs V. Tanner pirmiausia išplūdo suomius komunistus, išvadindamas juos išdavikais ir savo krašto laisvės duobkasiais. Dėl Tanner išleidimo pasiūto ir Maskva, bet i Pravdos plūdumus Suomijos premjeras atsakė, kad Tanner kalėjime laikėsi pavyzdinčiai, o už tai Suomijos įstatymai lėmė kalinį paleisti anksčiau. Tarp kitko, premjeras Fagerholm yra atimas Tannerio bičiulis.

Tie abu vyrai į rusų ir suomių komunistų puolimus atsako tik pojuokiančia šypsena.

Švedija už Suomijos pečių

Didvyriška Suomija po karo tvarkosi tikrai demokratiniams pagrindais ir yra tapusi pavyzdžiu visam pasauliui. Bet tai nereiškia, kad rusai nebūtų mėginę su Suomija susidoroti taip, kaip jie susidorojo su Lenkija ir Čekoslovakija. Bet kai dėl Lenkijos ir Čekoslovakijos anglai ir amerikiečiai "kovojo" tik iš tolo ir dar tik švelniais žodžiais, už Suomiją aiškiai pasisakė nedidelė, bet šiuo metu labai gerai ginkluota ir strategiškai svarbi Švedija. Rusai žinojo, kad užimti Suomiją reikėtų pradėti karą su Švedija.

Tad rusai vėliau apsisprendė kurį laiką Suomiją palikti "ramybėje" ir į jos reikalus tiesioginiai nesikišti.

(Nukelta į 3 puslapį)

ŠIOJE ŠALYJE

80-TAS KONGRESAS susirinko trumpam posėdžiui gruodžio 30 dieną ir užbaigė savo gyvenimą.

Trumanas tą kongresą pavadino blogiausiu kongresu, kokį šis kraštas turėjęs. Kongreso daugumos atstovai tada juokėsi, sakdami, kad ne Kongresas, o Trumanas yra blogiausias prezidentas.

Balsuotojų dauguma vis dėlto daugiausia balsavo už "blogiausią prezidentą", kuris pasilieka, o daugelis kongreso narių turi pasitraukti. Bet nemazai ir tų pačių pasilieka...

81-AS KONGRESAS pirmą kartą susirinko pirmadienį sausio 3 dieną. Iš karto pasirodė, kad Trumano šalininkai jame visiškai stiprūs. Tas buvo išbandyta sprendžiant Taisyklių Komisijos galios sumažinimo klausimą. Nors prie republikonų prisidėjo ir pietiečiai demokratai, vistiek tos komisijos galia buvo sumažinta.

Ta taisyklių komisija ligi šiol galėjo sustabdyti bet kokio įstatymo priėmimą. Jeigu tos komisijos narių dauguma nenorėjo, kad įstatymas būtų priimtas, tai nors ji siūlo pats prezidentas, komisija padeda į stalčių ir gali laikyti, kiek tik nori. Taip tas sumanymas ir išguli ligi sesijų pabaigos.

Dabar taip jau nebus. Kai komisija per ilgai užlaikys sumanymą, tai atstovai galės nubalsuoti, kad ji turi tą sumanymą perstatyti visiems ir atiduoti svarstyti.

ATSTOVŲ RUMŲ pirmininku išrinktas atstovas Rayburn, o Senato pirmininku laikinai McKellar. Demokratų vadu Kongrese bus senatorius Scott W. Lucas, kai Barkley užims viceprezidento vietą.

RESPUBLIKONŲ, tai yra, opozicijos politikos vadu vėl išrinktas senatorius Taft. Prieš jį buvo pasiūlytas republikonų "liberalai", kurie reikalauja žymiai pakeisti partijos politiką, bet Taft didele dauguma nugalėjo. Jis paskelbė, kad nedarys didelių pakeitimų republikonų politikoje, o savo partijos "liberalams" pasiūlė kai kuriais klausimais prisijungti prie demokratų prieš savo partijos "senąją gvardiją".

Republikonų partijos lyderiu Wherry.

TAFT — HARTLEY įstatymo klausimas dar paastrėjo, kai aukščiausias teismas savo nutarimais palaikė kai kurių valstybių įstatymus, draudžiančius vadinamą "uždara įmonę". "Uždara įmonė" reiškia tokią dirbtuvę, kur savininkai negali priimti darbininkų, nepriklausančių uniiai. Kai kuriose valstybėse draudžiama taip daryti, kadangi skaito, kad negalima versti darbininkus priklausyti į uniiją, jeigu jie to nenori.

KITŲ METŲ biudžetas gali siekti 43,000,000,000 dolerių. Spėja, kad reiks didinti mokesčius (taksus), kad būtų galima suvesti galus su galais.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

MURRAY SIULO PUSIAU SOCIALISTISKĄ PLANĄ

Philip Murray, CIO vadovas ir plieno darbininkų unijos pirmininkas, buvo nuvykęs į Baltuosius Namus su kitais CIO vadais pasišlyti prezidentui Trumanui savo pusiau socialistiską programą, kuris apima unijų vadų kišimąsi į dirbtuvių valdymą, konferencijas alų klausimais ir kitais ekonominiais reikalais.

Svarbiausias Murray plane punktas yra pusiau socialistiskasis pareiškimas apie "koordinuotą demokratinių industrinių planavimą", ką tarp kitų dalykų priėmė CIO savo paskutinėje metinėje konvencijoje.

Sis CIO-Murray planas skaitoma "pusiaukeliu" tarp Amerikoje veikiančios kapitalistinės sistemos ir socializmo, kuris įsigalėjo kai kuriose Vakarų Europos šalyse.

PLEČIASI IR GERINA DIRBTUVES

Jones & Laughlin Steel Corp., 97 metų senumo Pittsburgho plieno išdirbtystė su dirbtuvėmis, kuriose kituose miestuose, vykdo didžiausius darbdavių plėtimo ir patobulinimo darbus, kuriems paskirta virš \$210,000,000. Tai yra du trečdaliai visos tos korporacijos vertės, buvusios karo pabaigoje.

Pagerinimai ir patobulinimai plieno gaminiui įvedami visose darbo fazėse nuo geležies rūdies paruošimo iki išbaigtų plieno produktų.

PAKEITIMAI POLICIJOJE

Su metų pabaiga Pittsburgho mayoras Lawrence padarė žymius pakeitimus miesto policijoje, perkeldamas į kitus punktus penkis inspektorius ir 28 leitenantus.

Tuos pakeitimus padarė su lyg rekomendacijos gemblerystės ir raketierių veiklą persekiojanti Grand Jury.

Susėkta, kad aukštieji policijos viršininkai, ligiau būdami vienuose punktuose, susidraugauja su raketieriais ir gembleriais, leidžia jiems laisvai savo lupikišką amatą varyti, už tai policijos viršininkus "apdovanodami" stambiomis sumomis. Neuztenka to, drąsineji viršininkai patys išreikalauja iš gemblerių savo nustatytas nuolatines stambias duokles, kitaip jie būna persekiojami ir negali operuoti.

GYVASTIES apdraudų Amerikos gyventojai 1948 metų pabaigoje turėjo išsėmę bendrai \$201,000,000,000 sumoje, tuomi pasiekiant aukščiausią laipsnį, negu kada šalies istorijoje buvo.

Apie 78 milijonai asmenų turi užsirasę apie 190,000,000 viroskų rūšių apdraudas 500 skirtingų apdraudos kompanijų.

20,570 STUDENTŲ

Sį semestrą Pittsburgho universitete įstojo 20,570 studentų — daugiausia, negu kada buvo tos mokslo įstaigos istorijoje. Tų studentų tarpe 10,671 yra veteranai, kuriems valdžia apmoka už mokslo šeimą.

BEDARBAI VETERANAI

GAVO \$317 MILIJONŲ

Nuo šio karo pabaigos, Federalė valdžia visos Pensylvanijos karo veteranams išpylė net \$317 milijonų sumą, iš kurių \$45 milijonai teko Allegheny apskrityje veteranams.

Nustačius, kad grįžę iš karo veteranai, jeigu išbuvo militarinėje tarnyboje nemažiau 10 mėnesių, jeigu negaus darbo, turi teisę imti po \$20 savaitės atlyginimo per 52 savaites. Taigi, jauni vaikai, kurie nelinkę dirbti, ir naudojami sau, imdami iš bedarbės atlyginimų fondo po \$20 per savaitę metą. Allegheny apskrityje 122,264 buvusių karių gavo čekius iš to fondo. Nors vieni paėmė tik po vieną ar kelis čekius ir pagaliau susirado darbus, daugybė nedirbdami per išsita metą naudojo šio atlyginimo. Tie pinigai yra federaliniai pinigai, taksų mokėtojų sumokami iš savo uždarbių.

ATOMINĖ DIRBTUVĖ PITTSBURGHE

Valdžia pavedė Westinghouse Electric Corp. išstatyti naują atominę dirbtuvę, kurioje bus gaminami "atominiai katilai", arba tokie pabūklai, kurie, varomi atominė energija, galės būti įdėti į karo laivus, ir tie laivai bus greitesni, saugesni ir veikmingesni šioje atominėje gadyneje.

Atominės energijos panaudojimas karo laivams buvo Karo Laivyno vadovybės sapnas nuo to, kai buvo numesta pirmutinė atominė bomba trys metai atgal.

50 NAUJŲ DIRBTUVIŲ

1948 metais Pittsburghe ir jo apylinkėse įsisteigė apie 50 naujų įvairių įmonių, kurios nori būti arti plieno dirbtuvių. Gaudamos plieną savo gaminiams vietoje, jos gali geriau verstis, ypač dėl to, kad plieno kompanijos įvedė naują tvarką — už plieno atvežimą į apdirbimo vietas dabar turi užsimokėti pats pirkėjas.

Plieno dirbtuvės nuo savęs skelbia, kad 1949 metų bėgyje numato padaryti daugiau plieno, negu kada iki šiol padarė, karo ar taikos metu.

Pernai visoje šalyje plieno dirbtuvės pagamino apie 88 milijonus tonų plieno.

1944 metais, kada plienas buvo gaminamas karui, buvo pagaminta 98,641,600 tonų.

RUOŠIA ISTORINĮ PARKĄ

Valstijos parkų globos komisija nuperka vis daugiau žemės plotų iš privatinių savininkų Allegheny ir Monongahela upės tarpuose. Įsteigimui ten valstijinio parko. Ta vieta yra istoriška: tame smailgalėje prasidėjo senasis Pittsburghas, kur buvo įsteigta plienierių kaimelis ir tvirtovė, kuri pergyveno kruvinas kovas su indijonais, nenorėjusiais baltųjų praleisti žygiuoti toliau vakarus.

Tam istoriniam parkui žemių supirkimas tikima bus baigtas 1949 metų bėgyje ir nugriovus ten esančius pastatus, prasidės tos istorinės vietovės atstatymas.

CHESTER ir Delaware apskrityse Pensylvanijoje išauginama daugiau, negu pusė visos šalies grybų ištekliaus.

NEWARK, N. J.

LIETUVIŲ AMERIKOS VETERANŲ VEIKLA

Lietuvių Amerikos Veteranų Postas rengia savo trečiąjį metinį balių šeštadienį, sausio 15, Šv. Jurgio salėje.

Sausio 9 d., Posto vėliavų sargyba, nariai ir moterų dalinys dalyvaus dideliame koncerte ir baliuje Webster Hall, New Yorke, kur juos užkvietė formaliai dalyvauti programoje radio programos vedėjas Jack Stukas.

Sausio 25 d., postas ir moterų dalinys turės savo metinį susirinkimą, kuriame bus renkama valdyba.

Šis postas gavo oficialų leidimą iš Karo Departamento Washingtono, įvykdyti savo sumanymą — uždėti posto vardu metalinį plakatą prie Nežinomo Kareivio Kapo Arlington kapinėse. Posto komandierius A. V. Washkewich užvedė ryšius su kai kuriais žymiais šalies artistais to plakato padarymui, o vėliau gus paskelbta, kada plakato uždėjimo ceremonijos įvyks.

Kalėdų metu postas ir moterų dalinys surengė lietuviams vaikučiams Newark vaishes; dalyvavo apie 120 vaikučių, jų tarpe penki jaunamečiai, kurie dar tik nesenai atvyko su tėvais iš tremties.

Kiti lietuviai veteranai kviečiami įstoti į šio posto narius, bendram darbavimuisi ir lietuvių vardo kėlimui. F. W.

DAYTON, OHIO

APLANKIUS DIRVOS SKAITYTOJUS IR SKAITYTOJAS

Lankymosi tikslas buvo išdalinti kalendorius, DIRVOS duodamą dovaną skaitytojams. Ir pasikalbėti su jais. Džiugu yra, kad visi ir visos su mielu noru atsinaujina DIRVĄ.

Kelias yra, kurie patys pasiūlia prenumeratas administracijai. Dar parėmė ir auka DIRVOS siuntinėjimui tremtiniams Justinas Sakalas 2 dol., Agota Kavaliauskienė 1 dol. Gauta trys nauji skaitytojai.

Tai reiškia, kad DIRVOS šeimai padidėjo. Skaitytojai yra patenkinti naujo redaktoriaus V. Rastenio vedamu laikraščio turiniu. Žinoma, buvo patenkinti ir buvusio red. K. S. Karplaus redagavimu.

Skaitytojų Antaninos ir Andriaus Augustų duklė Bertha August mokosi Psychology mokslo, Ohio State university, Columbus mieste.

Skaitytojas Antanas Viliamaitis, kuris buvo sunkiai sužeistas gruodžio 16 d., atrodė, laimingai pasveiks su Dievo palaima.

Baigdamas dar linkiu visiems ir visoms geros laimės ir tvirtos sveikatos.

J. A. Urbonas

TRANSPORTACIJOS

Sąjunga iš savo centro Chicagoje skelbia, kad 1948 metais transportacijai — visokiam keliavimui ir prekių pervežimui — Amerikos gyventojai išleido apie 30 milijonų dolarių.

Šios sąjungos žinioje yra 30,000 mylių šalies vidaus vandenų kelių, 3,313,000 mylių viešųjų kelių, 390,000 mylių geležinkelio bėgių, 40,000 mylių lėktuvų kelių, 6,000 lėktuvams stočių.

Vytautas Markuzas

Dirvos Atstovas
Prenumeratams, Skelbimams
8029 Manila Detroit 13, Mich.

J. Žemantauskas

Notaras
"Dirvos" Agentas
130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

Detroit, Mich., Naujienos

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Didelis būrys Detroitiškųjų šiu Naujų Metų sutikti buvo susirinkę pas Dr. J. ir M. Sims, 2207 Oakman Blvd.

Tarp vietinių senjū ir naujųjų detroitiečių buvo ir iš kitur atvykusių svečių: iš Clevelando — Dirvos redaktoriaus V. Rastenis, iš Ann Arbor J. Kripas, iš Dearborn — M. Cybulis ir viena viešnia — M. Sims giminaite, net iš Californijos.

Tų pačių namų gyventojas J. Tamošiūnas Naujų Metų proga paaukojo 10\$ DIRVOS siuntinėjimui į tremtinių stovyklas paremti.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTUVIŲ MIŠNĖJIMAS DETROITE

Įvyks buvusioje lietuvių salėje sekmadienį, vasario 13.

ATTITISOMA KLAIDA

DIRVOS Nr. 52, straipsnyje iš LVS 6-to skyriaus istorijos, kur suminimi Amer. Liet. Misijs ir Liet. Karių Motinų Komiteto atstovai, vykę į Washingtoną, D.C., turėjo būti Petronėlė Medonienė (o ne Demonienė). Mūsų Detroitiečių veikėja P. Medonienė dalyvavo Liet. Karių Motinų Delegacijoje įteikiant Prez. Rooseveltui petiją ir Rooseveltienės priėmimo Baltajame Name.

TETA IS AMERIKOS

Lietuvos Dukterų Draugija sekmadienį sausio 9tą buvusioje lietuvių salėje rengiasi vaidinti komediją "Teta iš Amerikos". Po vaidinimo bus pasilinksminimas ir vaišės.

RADIO KLUBO NARIŲ VAJUS

Šie Radio Klubo nariai atnaujino dalyvavimą: Yasbuciai, P. Bandzienė ir Čečkauskas.

Dabar yra vedamas vajus gauti naujų radio klubo narių. Kurie norėtų priklausyti, prašomi kreiptis į kurį nors iš šių asmenų: Pirm. P. Medonis, TY-LER 7-1123; Vicepirm. A. Rinkūnas, UN-iversit 3-2494; Sekr. R. Valatka, OL-ive 5602, Ild. H. Rauby UN 1-1072.

RADIO CHORAS

Ateinantį trečiadienį sopranai ir altai malonėkite būti repeticijai pusę valandos anksčiau, būtent 7:30. Tenorai ir bosai pusę valandos vėliau, būtent 8:30 v.v.

RADIO KLUBO KONCERTAS

Ir balius įvyks sekmadienį sausio 30, buvusioje lietuvių salėje 25th ir W. Vernor St. Koncertuos radio choras ir svečiai solistai.

Bilietai nebus parduodami iš anksto.

Platesnių informacijų klausykite radio klubo programoje "Baltic Melodies" kiekvieną šeštadienį nuo 9:00 iki 9:30 v.v. per radio stotį WJLB - AM ir FM.

VYČIŲ BALIUS

Kalėdų vakarą buvusioje lietuvių salėje didelis būrys lietuvių jaunuomenės linksminosi Detroito Vyčių metiniame Kalėdų baliuje. Daugelis kalbėjo, kad gera būtų turėti ir dažniau tokių parengimų.

Tad šeštadienį, sausio 22, Detroit - Leland viešbutyje, Jade Ballroom, įvyks kitas Vyčių balius.

A. A. JONAS BLUMBERIS

Jonas Blumberis, 70 m., gyvenęs 1275 - 24th St., mirė ketvirtadienį, gruodžio 23, 1948. Liko žmona Elzbieta, dukterys - Vera Tulauskas, Ann Shawbo, Anastasia Pepperock, Ade-

line Konapka, Mildred Slavinskas, Julia Blumber ir sūnus Stanley Blumber. Laidotuvis įvyko pirmadienį, gruodžio 27. Palaidotas Mt. Olivet kapinėse.

LANKĖSI ŠV. JURGIO PARAPIJOJ

Pereitą sekmadienį šv. Jurgio parapijiečiai turėjo progą matyti ir išgirsti per pamokslą jauną kun. Kazimierą Butkėvičį, prieš pat Kalėdas atvykusį iš Romos.

DETROITO LIETUVIAI SPORTININKAI

Pereitą savaitę Detroito dienraščiuose su gražiais pagyrimais buvo paminėti vardai net keturių lietuvių sporto žvaigždžių. Futbolo srityje du iš vienos šeimos: Vince ir Vic Banioniai. Kiti du — St. Shimkus ir T. Kaseta.

LIETUVIŲ BOWLING

Alytaus Bar komanda tapo nuversta nuo pirmos vietos, kurią užėmė Harper Canton Florists. Antrą vietą užėmė Master Tool and Die.

Žemės drebėjimas Kalifornijoje

San Francisco apylinkėse perėitą visą savaitę buvo eilė žemės drebėjimų. Drebėjimai buvo jaučiami visu Ramiojo vandenyno pakraščiu, sukrėtė šiaurinę Kaliforniją ir Nevada valstiją ir rytus.

Gruodžio 29 d. buvo vienas iš smarkiausių sudrebėjimų, sukrėtęs tūkstančius kvadratinų mylių plotą ir buvo girdima lyg kurtus perkūno griausmas.

Sukrėtimas nutraukė telefonų vielas tarp Reno ir Sacramento miestų, kelių šimtų mylių atstume. Kitur drebėjimas nutraukė elektros laidus, nuo kelių miesteliuose buvo sulaukyta elektros šviesa ir jėga.

Nevados universitete drebėjimas net apardė žemės drebėjimus žyminius seismografiskus aparatus.

Tikisi kainų puolimo

Valdžios statistinės žinios parodo pragyvenimo reikmenų kainų kad ir mažą nukritimą, ir reikiama vilčių, kad ir toliau kainos kris. Jeigu tas atsitiktų, tai, sako, atsilieptų į ketvirtą algų pakėlimą, už ką dabar unijų vadai smarkiai varosi.

Ligšiolin. kainų kritimas apima lapkričio ir gruodžio laikotarpį, kurio statistikos jau turimos.

Kai kurie ekspertai tikrina, kad kainų kritimas, kad ir nežymus, bet apimantis įvairias pragyvenimo reikmenis, bus ir sausio bei vasario mėnesį.

General Motors, CIO United Automobile Workers ir CIO United Electrical Workers turi savo sutartyse įrašę, kad algos bus mažinamos centu-kitu į valandą, jeigu maisto kainos eis pigyn. Tuo būdu sulauktume pirmutinio algų numažinimo didesėse industrijose nuo II Pasaulinio Karo pradžios.

Nuomų kontrolė dar dvejetui metų

Iš Washingtono skelbia, kad nuomų kontrolės direktorius Woods pasiryžęs prašyti Kongresą pratęsti nuomų kontrolę dar dvejetui metų, vietoje vienerių metų, kaip iki šiol buvo kalbama.

APIE 600 įstatymų sumanyimų pristatyta naujam kongresui svarstyti. Jų tarpe žymiausia vieta, aišku, užima sumanymas panaikinti Taft-Hartley įstatymą.

Kaip gauti gimimo, mirties ir kitus dokumentus per konsulinę tarnybą

Protective Services of the Department of State neseniai pranešė kaip galima gauti patvirtintus dokumentus — gimimo, mirties, apšvedimo ir registruotų testamentų — iš svetimųjų šalių per State Departmentą.

Prašytojai gali rašyti tiesiog tinkamam Amerikos konsulatui svetimoje šalyje arba gali kreiptis į Division of Protective Services, Department of State, Washington 25, D. C. Abiem atsitikimais, reikia su prašymu pasiūsti certifikuatą čekį arba "bank draft" arba pašto piniglaikį \$5. Iš tų pinigų, \$2 padengia patvirtinimo kainą kaip reikalauja Tariff of United States Foreign Service Fees, ir \$3 vietinėms išlaidoms. Kur išlaidos mažesnės, atliekami pinigai bus sugrąžinti.

Kur prašymas siunčiamas konsulatui užsienyje, čekis privalo būti konsulato vardu, pav. American Consulate General, Antwerp, Belgium. Jeigu prašymas siunčiamas State Departmentui, čekis turi būti vardu "Secretary of State of the United States". Jeigu prašymas liečia okupuotas šalis, kaip Vokietiją ar Japoniją, prašymas reikia siųsti per Department of State, Washington 25, D. C.

Pažymėkite kodėl reikia tokio dokumento. Prašyme turi būti pažymėti visi faktai. Gimimo rekordams reikia nurodyti tikrą pilną vardą, abiejų tėvų pilnus vardus, tėvų adresus gimimo metu, bažnyčios vardą kur krikštą įvyko.

Mirties certifikatams reikia pasiūsti mirusio pilną vardą, mirties dieną ir vietą, laidojimo dieną ir vietą, paskutinį adresą, abiejų tėvų vardus, jeigu žinomi. Apsivedimo certifikatams — pilnus vardus abiejų asmenų, dieną ir vietą kur įvyko (vardą bažnyčios arba teismo, jeigu buvo civilinė ceremonija), paskutinį žinomą adresą abiejų. Testamentų kopijoms — tikrą pilną vardą testamentu davėjo, su mirties diena ir vietą, jeigu miręs, o taip pat vardą ir adresą vietino pareigūno, kuris užregistravo testamentą, jeigu žinomas.

Šiuos dokumentus gali gauti tik Amerikos piliečiai. Ateiviai ne piliečiai turi kreiptis į savo šalies konsulatą.

Reikia atsiminti, kad atsitikimuose kur reikia gauti gimimo arba apšvedimo rekordą svetimauciai, kuris įleistas į USA kaip imigrantas po liepos 1 d. 1924 m., fotostatinę kopiją dokumento, prijungtu prie imigracijos vizos, galima gauti iš Commissioner of Immigration and Naturalization, Washington, D. C. Tokį prašymą reikia pasiūsti su 50 centų į Commissioner of Immigration and Naturalization, Washington, D. C.

KRIAUSIŲ PERVERSIS

Kadangi pereitą rudenį gerai užderėjo kriaušės ir jų auginimojai neturi kur jų padėti, tas kaštus taksų mokėtojams apie \$200,000.

Didžiausios kriausių auginimo valstijos yra tolimos vakarinės Oregon, Washington ir California. Ten žmonės daugiau kriausių ir suvalgo. Bet mėsos kriausių valgytojos yra 18 vidurvakarinių ir pietvakarinių valstijų, kur nuo galvos išėina tik po pusę suvalgytos kriausės per metus.

Europos kriausių pareikalamas šią žiemą taip pat žymiai sumažėjo, taigi 1948 metų gausaus kriausių perviršiaus nėra kur padėti. Jų auginimojai išreikalavo iš valdžios primokėjimų už jų produktą.

Prancuzas komunistas tyrinėja atomo energiją USA pinigais

Amerikos laikraščių korespondentai iš Paryžiaus praneša, kad Marshallo plano doleriais finansuojamas Prancuzijoje atominės energijos tyrinėjimas, kurį atlieka Dr. Joliot-Curie, svarbus Prancuzijos komunistų rateliuose asmuo.

Tas komunistas gavo Marshallo plano pinigų nupirkimui Amerikoje svarbių reikalingų techniškių padargų savo atominės energijos tyrinėjimams daryti.

Dr. Joliot-Curie yra atviras Sovietų rėmėjas, jis dalyvauja svarbiuose komunistų susirinkimuose ir jo vardas būna spausdinamas ant komunistinių atsisaukimų greta kitų komunistų parašų.

KIAUSINIŲ ukių padaugino kiaušinių produkciją 50 nuoš. bėgyje pastarų 25 metų. Šios valstijos apskrčiai yra tarp 100 aukščiausių vištų auginimo apskrčių. Ši valstija stovi trečioje vietoje kiaušinių daugumu iš 48 valstijų.

PENNSYLVANIJA stovi antroje vietoje tarp kitų valstijų kaimų ir ukų populiacijos atžvilgiu, ir žemdirbystėje įdėta daugiau kapitalo, negu angliakasyklose arba plieno ir geležies industrijose.

PRANEŠKIT

Savo Antrašo Permainą

Kuomet rengiatės persikelti namų gyvenimą, praneškite savo naują antrašį Dirvos Administracijai, ne paštu, nes paštas nesius jums Dirvos į naują vietą jeigu neprimokėsit. Parašykite mums už ac atvirutę prieš persikėlimą į kitą vietą gyventi. —

DIRVA

Cleveland 3, Ohio.

Skelbimai Dirvoje

Turėdami parduoti ar išnuomoti namą, kambarį, ar parduoti kokius daiktus kuriuos kiti gali sunaudoti, pasiskelbkite Dirvoje. Skelbimus atneškite gatai paršę. Primami iki pietų trečiadieniais.

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Daytono ir apylinkėse.
1302 Lamar St. Dayton, O

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina kartą į mėnesį. Kaina metams \$2. Užsisakant siųskit ir pinigus.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Vincent B. Archis

Dirvos Atstovas
Prenumeratams, Skelbimams
LOS ANGELES, GALIF.
331 So. Rampart Blvd.

A. S. Trečiokas

INSURANCE AGENTURA
Dirvos Atstovas
Prenumeratams, Skelbimams
314 Walnut Street
NEWARK 5, N. J.

Petras Lalas

Dirvos Atstovas
Prenumeratams, Skelbimams
39 Union Street
AMSTERDAM, N. Y.

Geriausias

Žurnalas

LIETUVIŲ

NAUJENOS

Paveiksluotas

32-jų puslapių

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 metą.

Įsteigtos Gegužio 15, 1923.

LIETUVIŲ NAUJENOS

332 N. 6th Street

Philadelphia 6, Pa.

Tarp Nemuno ir Reino

Gyvenimo sukurta apysaka

B. T. Dirmeikis

II. SUGRĮŽIMO BELAUKIANT

3. Sugrįžimas

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

1940 metais lapkričio 13-18 dienomis Molotovas lankėsi Berlyne. Koks jo apsilankymo tikslas, galėjom tik tuščiai spėlioti. Jam išvykus, jokių pasikeitimų vokiečių nuotaikoje nesimatė. Jų spauda ir toliau arba tylėjo apie sovietus arba rašė su ypatingu atsargumu.

Bet mes įtarėme, kad kažkas darosi. Įtarti mums buvo nesunku, nes mes norėjome, kad kažkas darytųsi. O tas kažkas turėjo būti niekas kitas, kaip karas.

Kai kurie mūsų tautiečiai Berlyne, gal būt, ir daugiau žinojo, kokiems darbam Vokietija ruošiasi. Juk nuo gruodžio 18 dienos buvo pradėtas vykdyti Rusijos puolimo planas "Barbarosa". Nors viskas buvo daroma labai slapta, vis dėlto visko paslėpti nebuvo galima. O kai kurie mūsų žmonės turėjo gana gerų ryšių su vokiečiais ir galėdavo patirti daugiau, negu eiliniai stebėtojai.

Mes, dirbdami vokiečių biurose ir kartu su jais, išsikalbėdavome ir politikos klausimais. Kai užsimindavome apie galimą karą su rusais, tai jų nei vienas tokią galimybę nepripažino. Visi žinojo, kaip poterių, tą "Mein Kampf" vietą, kur Hitleris pasisako, jog karas su rusais bus Vokietijos galas. Aš pats ilgai laikiausi nuomonės, kad kol Anglija nebus paklūpdyta, tol karo su rusais nebus. Bet vieną dieną vienas paprastas įvykis ėmė ir sumaišė mano nuomonę... Tas įvykis buvo toks:

Iš Tempelhofo persikėliau dirbti į Kochstrasse, kaip skaičiuotojas statistikos skyriui. Ten jau radau bedirbant Matulevičių ir Valiukėną. Taigi sėdėjome viename kambaryje trys lietuviai, vienas vokiečių gynėkams ir vienas estas repatriantas. Poilsio valandomis, žinoma, politikavome... dalinomės nuomonėmis ir spėliojimais.

Vieną rytą, visiems susėdus prie darbo, estas repatriantas su pasididžiavimu mums pranešė naujieną: "Ryt aš jau į darbą čia nebeateisiu". Į mūsų klausimus, kodėl jis nebeateis, atsakė daug ir kartu nieko nereikšiančių sakinių: "Aš turiu pasirodymų sugrįžimui..."

Na, jei jau estas galvoja sugrįžti, tai mums lietuviams kelias — daug trumpesnis. To esto nebepalaidome: visą dieną visokiais klausimais mėginome iš jo ištraukti, kodėl jis rytoj į darbą nebeateis ir ką reikšia jo pasirodymas sugrįžti... Pamatėme, kad jis varžosi vokiečių, mūsų viršininko. Todėl po darbo — atsisveikinimui pasikvietėme tą estą į kavinę, užpylėme keletą stiklų vyno ir atrisom jo liežuvį. Tada jis mums pasakė, kad nuo ryt dienos jis išvažiuoja į kažkokią stovyklą, kur ruošiami rusų kalbos vertėjai kariuomenės reikalams. Daugiau jis nieko ir nežinojo. Bet pasizadėjo artimiausia proga, kai tik galės, mums aplankyti.

Ach, šitaip... jau vokiečių kariuomenei reikalingi vertėjai rusų kalbai! Vadinasi, jau kvepia kariukais... — tokiais maždaug žodžiais patrynėme rankas ir laukėme, kol vėl tas estas mus aplankys.

Aš gyvenau prie pat stoties "am Zoo". Iš mano kambario lango visai gerai matėsi geležinkelio linijos. Aš jomis ilgai nesidomėjau. Bet vieną kartą atsitiktinai atkreipiau dėmesį į praeinančią traukinį. Jis buvo prikrautas apdengtų patrankų.

Nuo tada ėmiau tą geležinkelio liniją stebėti. Kai nepatingėdavau prie lango pastovėti apie pusvalandį, tai praleisdavau tris ar keturis ilgus traukinius iš Vakarų į Rytus. Vieni vežė lektuvus, kiti patrankas, arklis, pėstininkus. Ir taip jie vežė ilgai... ilgai... apie porą mėnesių. Kiekvienas prabėgantis traukinys man reišė kelionę į namus.

Taigi viskas, ką "savo" akimis mačiau, vertė mane pakeisti mano nuomonę: nors buvau įsitikinęs, kad Vokietija pasunkins sau padėtį, pradėjusi karą su rusais, bet turėjau sutikti, kad karas prasidės greitai. Ir galvojau, kad ne vokiečiai puls rusus, o rusai — vokiečius.

Tik vėliau atsilankęs tas minėtas estas savo pasakojimais man sukėlė abejonų. O jis nesivaržydamas papasakojo, kaip didelis skaičius vyrų ir moterų, mokančių rusų kalbą, ruošiami vertėjų darbui. Papasakojo, kad jie mokomi, kaip jie turi elgtis su Rusijos gyventojais, kokias mintis skleisti, ką kalbėti ir ką klausyti. Visos mano abejonės dėl karo lyg ir išsisklaidė... Pradėjau ir aš tikėti, kad karą pradės vokiečiai.

Aišku, ministeris Škirpa daugiau žinojo apie vokiečių planus. Bet man pačiam niekada nepavyko iš jo patirti, ką jis žino apie vokiečių pasirodymus. Vieną kartą jam pasakiau, kad turiu progos matyti didelius karinius transportus iš Vakarų į Rytus. Jam ta "žinia" nebuvo jokia naujiena: "Kol saulė patekės, rasa ir akis iš-

ės..." — tokiu priežodžiu jis nuramino mano žingeidumą.

Bet... Škirpos biure dirbo vienas mano artimiausių draugų. Jis man retkarčiais atskleidavo "paslaptį", keliais žodžiais prisimindamas, kokį ir kam skirtą raštą jam teko perrašyti, ką Škirpa galvoja apie vieną ar kitą svarbesnį įvykį ir iš viso, ką kalba Škirpa artimiausių bendradarbių tarpe.

Žiemą prastūmėme be ypatingų nuotykių. Lietuvių Draugija suruošė vieną ar du susirinkimus, juose kiek pasibarėme — tuo ir baigėsi mūsų viešoji veikla. Tiesa, Aktyvistų Frontas taip pat pasirodė vienu viešu susirinkimu, kuriame a. a. majoras Puodžiūnas dar sykį aptaškė puvais prezidentą A. Smetoną, paniekinančiai atsiliepė apie kitus jo bendradarbius ir priminė, kad Aktyvistų Frontas eis naujais keliais... Tokie dalykai mūsų vienybės nestiprino, bet nesijaudino, matydami, kad kiekvienas amžius turi savo keistulius.

Pavasarij pajudėjo gyviau ir karo įvykiai. Jugoslavijos ir Graikijos užėmimas buvo labai gera rodyklė, kad karas įgauna naują kryptį ir kitokią spalvą. Bet kad greit prasidės žygis į Rytus, viešai nesimatė jokių ženklų. Joks gatvės vokiečių negalėjo prileisti minties, kad karui su rusais jau yra pasiruošta ir kad tik laukiam "gero vėjo".

Kai atėjo 1941 metų birželio vidurys, ir vis dar nieko nesimatė ir nesigirdėjo, tai ir mes patys ėmėme abejoti, ar bereikia mums laukti sugrįžimo šiais metais.

Buvome įpratę matyti karą su dideliais propagandos pasirodymais, spaudos ginciais, viešomis kalbomis, memorandumais ir ultimatumais. O čia — nieko, nieko: nei vieno pikto žodžio prieš sovietus, jokio gincio, jokios nesantikos. Tai kaip ir iš kur gali prasidėti karas tuoj pat? Vokiečiai taip buvo nuteikti, kad kiekvieną, kuris drįsdavo užsiminti apie greitą karą su rusais, palaikydavo pamišėliu.

Menu — buvo sekmadienis. Išklaušė mišių ir kun. Ylos pamokslą, šnekučiavomės prie bažnyčios durų. Šnekučiavomės, kaip ir kiekvieną sekmadienį. Besiskirstant patraukė mane į šalį aviatorius Dženkaitis ir pašnibždomis klausia: — Sakyk, nori grįžti Lietuvon...? — Kas čia per klausimas... Aišku, noriu! — Gerai. — Ir po to žodžio, įsiremė rankom į namo sieną ir ant kažkio popiergalio užrašė mano pavardę.

— Tai ir viskas? — klausiu. — Šiai dienai — viskas. Vėliau pasišnekėsi su Škirpa.

Į namus parėjau nušvitęs veidu, tarsi iš po vėlykinės... Nors dar pilnai nesupratau, ką reikšia mano pavardės įrašymas į grįžtančiųjų sąrašą, bet jau jaučiausiu sujaudintas mįslės, kas ir kaip mane sugrąžins Lietuvon.

Po kelių dienų pasikvietė Škirpa pasikalbėjimui... Tada jau buvo viskas aišku: apie 20 lietuvių buvome numatyti greitai sugrąžinimui į Lietuvą, kai tik prasidės vokiečių-rusų karas. Škirpai buvo pavykę gauti iš Vokiečių sutikimą, kad jau pirmomis dienomis, karui prasidėjus, galės Lietuvon keliauti keliolika jo parinktų lietuvių. Buvome numatyti, kad mes keliausim Lietuvon, kaip vertėjai prie vokiečių kariuomenės. Kai ji pereis Lietuvos žemę, mes būsim laisvi ir liksime Lietuvoje. Pačiam Škirpai rūpėjo kuo greičiausiu būdu pernesti Lietuvon žmonių, kurie ten vietoje, reikalui esant, galėtų imtis politinio darbo tuoj pat, nieko nelaukiant. Kiekvieną iš mūsų skyrium Škirpa supažindino smulkiau su uždaviniais, patarė, kaip laikytis prie kariuomenės ir nuo ko pradėti Lietuvon.

Po kelių dienų buvo man pranešta, kad jau "rytoj" reikės išvykti ir kad nustatytą valandą bučiui stotyje Scharlottenburg. Įstaiga, kurioje dirbau, jau buvo painformuota, kad nedarų jokių kliūčių manęs atleidimui.

Kitą dieną nustatytu laiku traukinys mus išvežė į Rytus... Kai po ilgos kelionės Lietuvos kryptimi išlipome, pamatėme, kad esame atvežti į Karaliaučius. Kas bus toliau su mumis daroma, nieko nežinojome. Mūsų palydovas vokiečių-kariškis nesileido į jokią kalbas: mat, dienos buvo per daug rimtos, kad būtų buvę galima atviriau kalbėti apie tai, kas galėjo įvykti kiekvieną valandą.

Mus visus apgyvendino vienoje mokykloje, Karaliaučiaus priemiestyje. Netoli turėjome restoraną, kur mus valgydino. Kasdien pasirodavo mūsų palydovas vokiečių, pasiklausydavo, kaip mes jaučiamės, ir vėl išnykdavo.

Praeina viena diena, praeina antra, trečia ir ketvirta, o mes vis tebesėdime vietoje. Pradėjome galvoti, ar tik nereikės vėl grįžti Berlyną... užot keliavus Lietuvon.

Ir tik sekmadienį — birželio 22 dieną — anksti rytą atvyko mūsų palydovas — jau uniformuotas pulkininkas — ir įsakė tuoj pat pasiruošti skubiam išvykimui.

(Bus daugiau)

Kodėl Panaikino Delegatūrą?

Popiežiaus atstovybės lietuviams tremtiniams panaikinimas vis dar apsuptas neaiškumų migla.

Kodėl Vatikanas prieš pat Kalėdas panaikino savo atstovybę lietuviams tremtiniams, ligi šiol dar neaišku. Visokių spėliojimų girdėti tremtinių tarpe.

Įvairios nuomonės

Vieni mano, kad tai yra išvada iš "aukštosios politikos". Sako, vokiečių vyskupams senai nepatiko, kad jų žemėje yra dar kažin koki kunigai, kurių jie negali prižiūrėti, kurie turi autonomiją, priklauso tiesiai nuo Vatikano. Jie vis sakydavo, kad Vokietija gi ne Indija, vokiečiai vyskupai patys savo krašte gali visus religinius reikalus tvarkyti.

Kiti mano, kad čia dar aukštesnė politika: kai didžiosios valstybės pradėjo glostyti vokiečius, tai ir Vatikanas "pasuko nosį pavėjui" ir nutarė, kad reikia neatsilikti, t. y., vokiečiams įtikti.

Treti dar galvoja, kad čia nėra jokios kitos politikos, kad tik amžina Vatikano politika, kuri remiasi bažnytinės organizacijos tarptautiskumu. Manoma, kad Vatikanas apsižiūrėjo padaręs klaidą prieš porą metų įsteigdamas specialią lietuviams tremtiniams delegatūrą. Mat, čia buvo stipriai pabrėžti lietuvių tautiniai reikalai. O Katalikų Bažnyčia juk yra tarptautinė. Ji net mirusią lotynų kalbą pamaldose vartoja tam, kad katalikai bet kurio krašte jaustųsi vienodai ir galvotų pirmoje vietoje apie tikėjimą, o ne apie savo tautybę. Iš to išeina, kad katalikams neturi būti svarbu, kokios tautybės kunigai ar vyskupai tvarko jų religines organizacijas reikalus. Ten, kur jie gyvena savo vietoje, gali turėti dvasininkus ir bažnytinį reikalų tvarkytojus ir savo tautybės, bet kai jie "keliauja per pasaulį", tai nėra reikalo ir net nepritinka tiek daug rūpintais tautiniais reikalais ir tuo paženkti Bažnyčios tarptautiskumo principui...

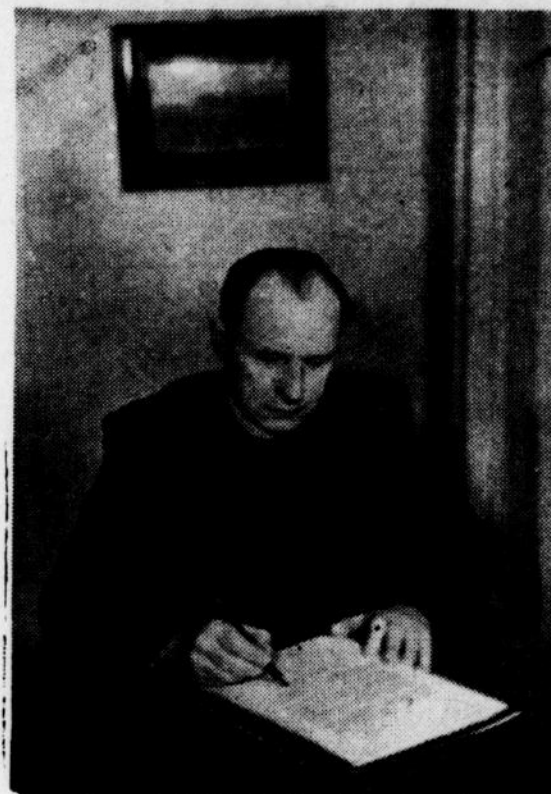
Lietuviška "vida" politika. "Šuo pakastas" esąs tremtinių katalikų politiniuose slukniuose. Mat, jau nuo seniau yra žinoma, kad vyresnieji amžiumi katalikų veikėjai — Krikščionių Demokratų Partijos vadai su M. Krupavičium priėmė dažnai nesutaria su "jau-naisiais" katalikų politiniais veikėjais, kurių priešakyje minimi Brazaitis, Maceina ir kiti.

Didvyriška Suomija

(Atkelta iš 1-mo puslapio)

Pasitūsi boba Herta Kuusinen. Niekio kito rusams neliko, kaip bandyti užvaldyti Suomiją per pačius suomių komunistus. Bet ir čia suomių pasirodė, kad jie yra tikrai laisvę mylinti ir gerbianti tauta. Pirmoje eilėje į komunistus suėjo patys paskutiniai Suomijos išdavikai ir paskutinis šlamštats. Tad aišku, kad per demokratinis rinkimus nei vienas pado-rus suomis už komunistus ne-balsavo. Šio šlamšto priekyje stovėjo Yrjö Leino su savo pasitūle boba Herta Kuusinen.

Kai rinkimai nepavyko Leino neteko kominternio pasitikėjimo. Be to, brutalias savo metodus jis telaimėjo tiek, kad buvo pašalintas iš vidaus reikalų ministerio pareigų. Toks viską praradęs vyras ir Herta Kuusinen nebebuvo reikalingas. Ji metė subankrutavusį komunistą ir iš Maskvos parsikvietė Ture Lehens, buvusį kadaise jos meilužį. Abu pradėjo stiprią veiklą, bet ir šį kartą subankrutavo.

Kanauninkas F. Kapočius (kairėje) ir kun. St. Yla (viršuje) — buvę Apaštališkojo Sosto Delegatas ir jo padėjėjas lietuvių tremtinių reikalams Vokietijoje ir Austrijoje. Kan. F. Kapočius yra buvęs Kauno Priskelimo parapijos klebonas. Kun. Yla yra vienas iš buvusių kankinių vokiečių kalėjimuose.

Šie "jaunieji" yra sukūrę naują sąjudį, vadinamą "Lietuvių Frontą" ir ne visais klausimais sutinka su krikščionimis demokratais.

Delegatūros visa bėda ir buvusi ta, kad ir pats delegatas — kanauninkas F. Kapočius, ir jo padėjėjas kun. Yla daugiau prisilaikė prie tu jaunesniųjų "frontininkų", o ne prie "senųjų" krikščionių demokratų. Maža to — delegatūra veikė vadovaujama kanauninko Kapočiaus, buvusio klebono Kaune, tuo tarpu Vokietijoje yra keli Lietuvos vyskupai su pačiu arkivyskupu priešaky. Sako, ne visiems vyskupams patiktos tos jų apėjimas. Vyskupai geriau sutarė su "seniais" krikščionimis demokratais, su M. Krupavičium, negu su "jaunaisiais reformatoriais", vadinamais "frontininkais".

Rudenį Vatikane lankėsi trys vyskupai. Kadangi delegatūros panaikinimas įvyko kaip tik netrukus po to apsilankymo, tai daugelis ir spėja, kad šis panaikinimas yra ženklas Vatikano pasmerkimo "jaunųjų reformatorių" politikai ir pritarimo M. Krupavičiaus vadovaujamam sparnui...

Visa tai tik spėliojimai. Tikrųjų panaikinimo priežasčių ir Vatikano galvojimo viešai niekas dar nežino. Bet visi pastebi vieną dalyką: katalikai "frontininkai" delegatūros panaikinimu piktinasi, vadina įžeidimu lietuviams, o krikščionių demokratų "senoji gvardija" stengiasi tą panaikinimą pateisinti. Tas sustiprina paskutinį spėjimą, kad taip atsitiko, greičiausiai, ne dėl kito, kaip tik dėl pačių lietuvių, gal būtų net per vyskupus, perduoto skundo prieš kan. Ka-

počiaus ir kun. Ylos veikimą.

Šituo delegatūros panaikinimu labai domisi ne tik religingieji katalikai, bet ir visi lietuviai. Religiniai reikalai, žinoma, dėl to nenukentės ar mažai nukentės. Bet visi lietuviai delegatūros įsteigime matė kaip ir tam tikrą Vatikano užuojautos ženklą lietuviams tremtiniams dėl jų padėties. Dabar Vatikanas šį užuojautos ženklą atsiėmė.

Jeigu paaiškės, kad Vatikanas tai padarė dėl savo "aukštosios politikos", tai daugelio akyse Vatikano autoritetas labai nukris, nes išeitų, kad jam daugiau rūpi jėga ar kas kita, negu teisingumas. O jei delegatūros įsteigime matė kaip ir tam tikrą Vatikano užuojautos ženklą lietuviams tremtiniams dėl jų padėties. Dabar Vatikanas šį užuojautos ženklą atsiėmė.

Tremtinių gyvenimas

NUMATYTA IŠKELTI VISAS PASIENIO STOVYKLAS

Kada dėl Berlyno padėties įsitempė vakariečių santykiai su rusais, DP stovyklų gyven-tojai, gyvenantieji visiškai netoli sovietų zonos, dėjo įvairiausias pastangas, kad jie būtų perkelti į saugesnius būjo-nus. Ir suprantama, nes visa eilė lietuvių stovyklų Vokietijoje yra nuo sovietų sienos tik per 2-3 mylias. Gyvenimas tokioj artumoj, savaime suprantama, yra nuolatinis nervų tampymas. Dažnas sako, kad bėgo nuo sovietų kelius tūkstančius mylių, o pabėgo nuo jų tik už trijų...

Ilgą laiką į tremtinių prašymus, kad jie būtų perkelti toliau nuo sovietų zonos, niekas neatsiliepė. Tik paskutiniu laiku iš IRO centro, esančio amerikiečių zonoj, gauta pirmosios žinios, jog numatyta artimiausiu laiku likviduoti dvi IRO sritys, esančias sovietų pasienyje. Tų sričių gyventojai bus perkelti žymiai toliau į vakarus. Į perkeltiniųjų stovyklų skaičių įeity ir didžiosios amerikiečių zonos stovyklos — Hanau, Kas-sel bei kitos.

RUOSIASI RAŠYTOJŲ SVENTEI

Nepriklausomaj Lietuvoj buvo labai graži tradicija kiekvienais metais už geriausius rašytojų kūrinius skirti premijos ir jas vasario 16 d. iškil-mių išvakarėse laimėjusiems įteikti. Tuo pačiu metu vyk-davo ir laureatų gausių literatūros vakarai.

Tremtyje, kada įsikūrė Lietuvių Tremtinių Rašytojų Dra-gia, ta graži tradicija buvo at-gaivinta. Tokios šventės įvyko 1947 ir 1948 metais. Ji įvyks ir šiais metais. Jau dabar pradeda atlikti visus parengiamuosius darbus, kad vasario 16 d. šventės išvakarėse už geriausius rašytojų kūrinius premijos būtų įteiktos.

Prie tų švenčių pajavairinimo ir nusipelnusiųjų pagerbimo aktyviai prisideda amerikiečių Lietuvai Vaduoti Sąjunga. Jau dvejį metai, kai Lietuvai Va-liktas senasis Wagnerio įstaty-tymas, kuris vėliau turėtų būti pataisytas. Administracija tu-ansambli, o 1948 metais Rašytojų Draugija ir jos pirmi-

ninkas St. Santvaras. Tikimės, kad LVS ir šiais metais premi-ją paskirs.

GAL NEBEREIKĖS VAZIA-

VIMO LEIDIMŲ

Šiuo metu Vokietijoje gyvenantieji tremtiniai deda pastangas, kad ir jiems, keliaujant iš vienos Vokietijos zonos į kitą, nebereikėtų specialių leidimų. Dabar vokiečiams leidimų jau nereikia, bet tremtiniams vis dar reikia.

Ypač dabar, gvyėjant emigracijai, dažnai giminės turi aptarti visokius emigracinius reikalus, o be leidimų vieni pas kitus negali nueiti. Leidimų gavimas surištas su visa eile formalumų, kuriuos dažnai sunku nugauti.

Būtų labai gerai, kad ir Amerikos lietuvių organizacijos prisidėtų prie šių nesuprantamų varžtų nuėmimo. Kada vokiečiams tie varžtai buvo numinti, tai jų palikimas tremtiniams yra tarsi įkirus priminimas, jog tremtiniai nėra žmonės...

PUIKI KNYGA APIE VILNIŲ

Prieš pat Kalėdų šventės Vokietijoje pasirodė tikrai vertinga knyga apie Vilnių: "Vilnius — The Capital of Lithuania", paruosta inžinieriaus architekto T. J. Vizgirdos. Knyga išleista anglų kalba, didelio formato su 105 puikiais Vilniaus iliustracijomis.

Autorius yra sumanytojas ir organizatorius visos eilės knygų apie Lietuvą. Ta knygų serija pradedama "Lithuania — Country and Nation". Knyga apie Vilnių yra penkta šios serijos knyga. (z.)

TARP NAUJŲ PROJEKTŲ yra ir krašto apsaugos sekretoriaus pasiūlytas projektas, kuriuo numato pagriežinti įstatymus, saugančius valstybės paslaptis.

AMERIKOS Darbo Federacija (AFL) siūlo, kad vietoj Taft-Hartley įstatymo būtų pataisytas senasis Wagnerio įstatymas, kuris vėliau turėtų būti pataisytas. Administracija tu-ansambli, o 1948 metais Rašytojų Draugija ir jos pirmi-

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

LIUDNA SUKAKTIS

Štai jau penkeri metai sueina, kaip nelemto aplinkybėse atsiskyrė su šiuo pasauliu pirmasis ir paskutinis Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona.

Atsiskyrė budamas likimo nublokštas toli nuo tėvynės, kurios priešakyje jam teko būti daugelį metų. Apleido šį pasaulį tada, kai Lietuva vis labiau pradėjo just antrojo "išvaduotojo" nagus...

Jis apleido šį pasaulį tada, kai Lietuvoje jau kiekvienas pradėjo prisiminti vadinamus "Smetonos laikus", kaip nepriklausomos Lietuvos laikus...

Žinia apie Prezidento mirtį pasiekė Lietuvą tada, kai vadinamą "Smetonos laikų" mažesnieji ir didesnieji nemalonumai, dėl kurių dažnas anksčiau "rugodavo", jaudindavosi, pykdavo, jau buvo likę atmintyje mažyčiai, nereikšmingi prieš tą, kas tuomet dėjosi...

Ir todėl beveik vienodai nulinko lietuvių galvos — A. Smetonos draugų ir net priešų — nes pirma mintis buvo: mirė Lietuvos Prezidentas.

Žinoma, tai ne pati Lietuva mirė. Ir ne viltis, ir ne pasiryžimas atgauti laisvę. Bet mirė žmogus, su kurio vardu, su kurio darbais nepriklausoma Lietuva tiek daug buvo surišta...

Tik svetimųjų priespaudos nepergyvenę, arba per greitą užmiršę kitomis — partinio fanatiškumo akimis žiūrėdami, kitaip šį įvykį gali pergyventi.

Fanatiškumas yra sunkiai pagydomas... Su fanatiškais niekas nesiginėja. Gal kai kurie iš jų tariasi esą švento idealizmo didvyriai... Gal... Bet tame pačiame fronte stovi ne vienas ir keršto fanatikas, — keršto už nepasiektus asmeniškus interesus, už nepatenkintus apetitus, už įžeistą savymeilę, už nepasotintą garbės troškimą...

Lietuviams, kuriems smulkūs žmogiški reikalėliai ir apetitėliai dar neužstoja pačios Lietuvos, Antano Smetonos mirtis buvo ir lieka Lietuvos Prezidento mirtis. Ir ne tik Prezidento. Mirtis didelio ir reikšmingo tautos gyvenime vyro.

Pirma išklausk, paskui nuspręsk. Pirma pažink, paskui įvertink. Tai yra dėsni, kurių negali atmesti niekas, kas tik nori būti sąžiningas ir teisingas.

Todel ir apie Antaną Smetoną, kaip apie žmogų, kaip apie tautos veikėją, kaip apie politiką ir net prezidentą — neteisinga ir nesąžininga būtų prisavinti nuomonę, sudarytą iš brožuų, kuriuos kaž kaip keistai sutartinai piešia ne tik kai kurie jo pažirū, bet ir pačios Lietuvos priešai.

Ne veltui sako — pasakyk, kas tavo priešai, aš žinoju, kas tu esi. Apie A. Smetoną nei iš vieno Lietuvos priešo gero žodžio niekas negirdėjo. Bolševikų pirmieji pludimai Lietuvoje buvo nukreipti į Smetoną. Atėjo kiti "išvaduotojai" — naujųjų laikų kryžiuočiai — ir tie pirmajame savo išleistame laikraštyje pradėjo ne nuo ko kita, kaip nuo Smetonos pasmerkimo.

Buvo išdaviku, pardsdavusiu vokiečių politinės policijos ir pronaugandos istaigoms, kurie net knygas, "novelės" rašė, draugė su Lietuvos nepriklausomybę stengdamosi suniekti lietuvių akyse ir jos prezidentą. Visiems Lietuvos nepriklausomybės priešams atrodo būtina reikalinga anjuodinti lietuvių akyse visą pirmą jos prezidentą. Jie tikėjo, kad, jeigu tas jiems pasiseks, tai ir pačios Lietuvos vardas patamsės lietuvių akyse.

Ka tai reiškia? Ar tai nereikalauja pagalvoti, kad, tur but, tai buvo svarbus Lietuvai žmogus. Jeigu Lietuvos priešai — visi priešai jo taip neapkentė?

Daug negera apie A. Smetoną yra prikalbėję — ir dabar kartais tą pakartoja — ne vienas ir iš tų, kurių, regis, nėra už ką laikyti sąmoningais Lietuvos priešais.

O ką tai reiškia? Ar nebuvo Smetonos darbuose ir tokių dalykų, už kuriuos ir Lietuvos draugas negali pagirti?...

Visuomeniškas darbas, o ypač politika — yra dalykas, apie kurį niekad nėra visų vienodos nuomonės.

Štai kiek jau laiko praėjo nuo dr. V. Kudirkos mirties — nuo to Kudirkos, kurio žodžius giedame visi su pagarba atsimodami: "Lietuva, tėvynė mūsų". Tiek metų praėjus, jau beveik visi minime tą vardą su pagarba, bet ir tai dar ne visi vienodai... O kai jis buvo gyvas, kai jis veikė, ar ką tik po jo mirties — ar maždaug buvo, kurie jį smerkė, niekino? Ar visi vienodai kalba apie Dr. J. Šliupą, kuris irgi nedaug vėliau už A. Smetoną mirė? O kas būtų, jei Šliupui likimas būtų lėmęs daugiau būti politikoje?

Tik laikas pašalina daugelį įsiskaitavimų ir tik metams prabėgus sprendimai apie žmones ir jų darbus pasidaro šaltesni ir...protingesni. Ir kaip jie pasikeičia! Napoleonas mirė ištremtas, paniekintas. Šiandien retas praeivis ir retas svetimtautis nesilenkia su pagarba prieš jo didingą kapą pačiame Paryžiaus centre...

Štai kodėl ne tik pritinka, bet yra ir teisingumo nurodyta pareiga šios liudnos sukakties proga paminėti tą žymų, neišdildomus pėdsakus tautos gyvenime palikusį žmogų, giliau pažinti jo darbus, jo mintis, sąžiningai įvertinti ir pagerbti, kas turi būti pagerbta. O kas pažins, ras daug ką čia pagerbti, ras daug iš ko ir pasimokyti.

KULTURININKŲ SUTARTIS

IR PAGEIDAVIMAI MUMS

Vokietijoje buvo susirinkę Lietuvių Kultūros Fondo ir knygų leidėjų atstovai susirinko ir sudarė sutartį bendradarbiauti, "nors ir žemė drebtų ir kalnai griūtų į marių vandenis".

Žinoma, sutarty taip nėra parašyta. Bet ten yra mintis, kad bendradarbiavimas neturi nutrūkti, net ir po visą pasaulį iš Vokietijos tremtiniais išsiplaškus. O juk tai maždaug tas pats...

Bet sutartyje yra ne tik jų pačių vieni kitiems pageidavimai. Yra taip pat ir pageidavimai amerikiečiams.

Pirmas, — veikėjams. Laukia, kad amerikiečiai daugiau įsigytų knygų, labiau jas platintų.

Antras — laikraščiams. Laukia, kad daugiau apie išleistas knygas parašytų, sudomintų skaitytojus, sukeltų norą jas gauti.

Kuo pasiaiškinsime?

Veikėjai — visi jau turi daug tremtinių išleistų knygų, nes ... gavo dovanų iš tremtinių!

Laikraščiai — kokia prasmė rašyti apie tas knygas, kurių čia beveik negalima gauti nusi-pirkti... Kam erzinti apetitą tuščiai!

Silpni pasiaiškinimai

Berods, Pr. Lapienė kartą sakė: kai pasižiūri, kiek tie tremtiniai atsiunčia mums dovanų knygomis ir kitokiais mėsos kūrniais, tai pasidaro gėda. Juk tai yra daug didesnis turas, negu mūsų jiems nusiųsti "kenukai"...

Jeigu tai teisybė, tai išeity, kad iš turtingosios Amerikos tremtinių kultūrinis darbas ligi šiol palaikytas tik netiesioginiu keliu: iš čia eina parama maistu, drabužiais, o tos paramos dėka tremtiniai nuperka mums knygų...

Atvirai kalbant — priklausytų patiems nusipirkti. Ne tik tam, kad palaikytumėm kultūrinį vertybių leidėjus, bet ir tam, kad palaikytumėm lietuviškumą čia.

Laikraščiams taip pat reikės daugiau susirūpinti tuo reikalu. Reikės skaitytojus plačiau supažindinti su naujų lietuviškų knygų turiniu. Tada atsiras

JUOKAI

—Juokai ir pasibaigs juokais; Draugystė mūsų — tik juokai. Mes vėl skirtingais eisime takais... Dažnai šiuos žodžius man sakai.

O šie juokai — žinau, jaučiu, — Dar iš manęs pareikalas Daug nerimo, svajojimų, kančių, Ir daug dar ilgesio tylaus.

—Juokai ir pasibaigs juokais. Ir mūsų dienos — tik juokai; Kaip sapnas jos negrįžtamai praeis... — Šypsodamosi atsakai.

Ak, taip — juokai... Bet jie tegu Nūn guodžia bundantis jausmus. Kas širdžiai miela, gera ir brangu, Nors laikinai tejungia mus.

—Juokai ir pasibaigs juokais. Ir mūsų dienos — tik juokai. Praeis daug metų... Daug kas pasikeis... Liudnai, kaip aidas, atsakai.

Juožas Mikštas

Nuomonės

Neabejotina vienybičio nuomonė

V. Rasteniui — neskelbti savo "nuomonių" kitų žmonių vardais.

VIENYBĖS linkėjimai 1949-iesiems metams

Numato dar didesnę įvykį...

Mūsų bimbinė "Laisvė" stebisi Stalino kuklumu, kad jis nesigiria savo 69-iais metais. Bet sako, kad kai sulauks 70, tai tada visa jo karalystė visais varpais skambins, nes tai bus "didelis įvykis socializmo kraštui".

O sovietiškas kareivis, kuris dabar visada sako "ačiu Stalinui", Stalinui mirus žada pasakyti "ačiu Dievui".

Ir aš manau, kad tas įvykis bus daug didesnis...

J. G., Brooklyn, N.Y.

Nemėgsta svetimų barnių

Verti pagyrimo, kad nedat tiek daug barnių, kur vieni kitus koliaja. Šitaip tai yra ką paskaityti.

J. P., Newton Falls, O.

Vienas paveikslas kaštuoja apie tiek pat, kiek DIRVOS prenumerata visiems metams...

Aš pageidauju, kad DIRVA būtų daugiau įžymių tremtinių ir kitų gerų lietuvių paveikslų. Tada DIRVA bus gražesnė ir įdomesnė.

M.V., Lawrence, Mass.

daugiau norinčių jas gauti.

Mūsų veikėjų pareiga taip pat sutvarkyti dalykus taip, kad lietuvišką knygą būtų lengviau gauti.

Dar kartą — reikia lietuviško knygyno Amerikoje!

Naujos jėgos

Jau nemaža ir kultūrinės srities veikėjų atsirado čia. Jų, regis, greit sulauksime ir daugiau.

Girdėti, kad net ir šitos pačios sutarties autoriai netrukus atsiras Amerikoje: Kultūros Fondo steigiamojo komiteto pirmininkas rašytojas Liudas Dovydasas, vienas iš uoliausių Kultūros Fondo steigėjų — rašytojas Vytautas Alantas, minimos sutarties sudaryme dalyvavęs "Patria" leidyklos vadovas J. Lenkaitis ir kiti. Jei jie laimingai pasieks šį kraštą, reikia tikėtis, savo susitarimą toliau vykdydami neliks vieni; mūsų visuomenė noriai stos į talką!

Laisvoji valanda

Taip kalbėjo Kudirka...

1948 metais suėjo 60 metų nuo Varpininkų veikimo pradžios. Pačiame metų gale — gruodžio 30 dieną — suėjo 90 metų nuo dr. Vincas Kudirkos gimimo.

Amerikos lietuvių spaudoje šita proga buvo keletas straipsnių, bet juose, deja, daugiau buvo kalbama apie liaudininkus, apie socialistus, bet labai maždaug apie VARPĄ, varpininkus ir apie didžiausią ir svarbiausią varpininką — dr. Vincą Kudirką...

Mes čia taip pat nerašysime jokių studijų ir istorijų. Mes norime užleisti kurį laiką kiek vietos pakalbėti ir skaitytojams pačiam dr. Vincui Kudirkai.

Daugelis jo minčių, paskelbtų VARPE prieš 60 metų, dar ir šiandien daug kur pritinka... (Kalbos ir rašybos nekeičiame.)

Apie nevienybę

Kas bus, jeigu nelaimė užklups mus greičiau, nei spėsime susivienyti ir suprasti, kad reikals tėvynės dėl visų yra vienas, kad jis yra augštesnis už egoizmą skirtingų partijų, kad prieš tą tėvynės reikalą priešingiausios partijos turi stoti su šakele alyvos ir užmiršti asabiškus nesutikimus.

(Iš 1889 m. VARPO 11 nr.)

* * *

Apie rusų kultūrinį importą į Lietuvą

Rusai neš civilizaciją tiems, kurie su savo vietine civilizacija augščiaus stovi už pačius Rusus! Na, ar ne juokai? Kada gaivalas su žemesne kultūra ir priverstinai spaudžia savo įtekme, tai tik sutrukdė jų progresą ir įneša vadinamąsias "rusiškas įtekmes" — parodys ateitis. Mes, lietuviai, pažįstame jau ir tokius "civilizatorius" ir tą "įtekme".

"Įtekme" gi "rusiška". Lietuvoje pažinome, tarpų kitų, iš didelio skaitliaus arklevagių, pridgusių lyg grybų, gerai palijus.

(Iš ten pat)

* * *

Žodis savo tautybę slepantiems

Kalba ir tautystė, tai ne kokis ten civilizacijos išmislis, tik turi gilesnį pamatą — yra tiesa gamtos, su kuria juokas dirbti gan pavojingas dalykas. Patologijoje plačiai žinoma liga nostalgia, vedanti į kapus kiekvieną, išsilgusį priverstinai apleistos tėvynės. Negaliu tikrai pasakyti, ar nostalgia užgriebia ir tuos, kurie iš geros valios išsižada ir kalbos savo ir tėvynės. Vienok tą tai tikrai žinau, kad tuos nabagus slėgia kitokia liga, stupiditas s. demencia, t. y. suirimas psichikų procesų arba ir visiškai jų sustojimas, sujungtas su atbukimu smagenų ir stoka sąjauosmo.

O yra daug tokių ligotų lietuvių, besisten-giančių, kiek įmanant, išsinerinti iš lietuviystės. Dėl persirgėjimo sveikųjų, paduosiu čia žymius tos baisios ligos. Ligoniai 1) lietuviškos šaknies pravarės permaino ant svetimtautis-kų: a) užbaigiant vietan aitis, unas ir kt. ant skieki (ir kitaip), b) numetant tiesiog galą pra-

vardės lietuviškos (iš Milinikaitis lieka Milini), iš Bijunas — Bijun, c) dirbant visokias permainas viduryje pravarės ir gale (Raudonius — Rodan, Šiaučius — Ševčun arba Ševčynski, Draugaitis — Dravgatt, Pirdžius — Pirdžinski ir daug kitokių); 2) saugojasi lietuviškai kalbėti, arba kalba žvėrydamiesi ir lyg rodydami per tai savo malonę lietuviškai kalbai; 3) užsėkyti išnetyčių lietuviškai, ypač draugystėje svetimtaučių, paraudonuoja, lyg šutyta vėžys.

(Iš ten pat.)

Juokai keliauja aplink pasaulį

Net ir kelintą kartą pas mus sugrįžę vis dar sukelia šypsena

Negalima bausti...

— Ponas mokytoja! Ar būtų teisinga bausti mokinį už tą, ko jis nepadare?

— Žinoma, ne.

— O mane Tamsta baustum už tą ko aš nepadariau?

— Ką tu kalbi, vaikel! Kaip gi aš galiu tave bausti už tą, ko tu nepadarei?

— Tai ačiu, ponas mokytoja! Aš šiandien nepadariau uždavinio!

Reikėjo geriau žiūrėti

Profesorius studentams sako:

— Dabar aš noriu išbandyti jūsų nervų stiprumą ir pastabumą. Žiūrėkite: į stiklinę aš įpil-pieno, vyno, dedu medaus, paskui muštardos, pipirų, o paskui įpilau po šaukštą gasolino ir mašininės alyvos. Ar jūs manot, kad tas mišinys bus gardus?

— Ho-ho-ho!! — tiesiog sužvengė studentai.

— Na, gal ir nebus labai skanu. Bet reikia parodyti nervų tvirtumą. Va aš — tik gerai žiūrėkit — įmerkiau pirštą į šitą mišinį, paskui nu-laižysiu pirštą ir nei kiek nesusirauksiu!

Ir tikrai, profesorius įmerkė pirštą, paskui — pirštą į burną, pačiuolpė ir tikrai — nei kiek nesusiraukė.

— Dabar jūs pabandykite!

Studentai jau iš anksto rankėsi, bet pabandyti reikia...

O pabandę ne tik raukėsi, bet ir spiaudė po keliopiką kartų, kiti net liežuvius nosinėmis sluostė... O profesorius žiūri ir šypsosi.

Kai visi pabaigė tą bandymą, profesorius ir sako:

— Matote. Jūs parodėt, kad nervus turite gana stiprius. Nors ir žinojot, kad bus labai negardu, bet turėjot drąsos paragauti. Bet jūsų pastabumas blogas. Aš laiziau ne tą patį pirštą, kurį merkiu į stiklinę...

Dirvoje gaunamos

KNYGOS

PAKELIUI I MIRTĮ

B. Gaidžiūno asmeniško pergyvenimų aprašymas vokiečių kalėjimuose, kur jis buvo ilgą laiką suimtas už veikimą prieš vokiškus okupantus.

Autorius yra Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narys ir Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pirmininkas.

Knyga 231 pusl. Kaina\$1.00

LIETUVA TIRONŲ

PANČIUOSE

Čia aprašyta visa teisybė, kaip Lietuva buvo rusų užimta ir kas paskui atsitiko.

Knygoje autoriai pažymėti slap pavardžiais. Dabar jau galime pasakyti, kad ta knyga parašyta DIRVOS skytojam gerai pažįstamų asmenų:

Dr. B. T. Dirmeikio, kuris kas savaitę rašo "Kur eina pasaulis", ir V. Rastenio, dabartinio DIRVOS redaktoriaus.

Knyga 312 p., su kietu viršeliu. Kaina \$2.00

LEISKIT I TĖVYNĘ

Lietuviškų dainų rinkinys, 288 dainų žodžiai. Labai naudinga knygelė dainininkams, ypač kurie pamiršo žinomų dainų žodžius. Kaina \$1.00

SVAJONĖS APIE ŽEMĘ

IR DANGŲ

Idomūs pasiskaitymai apie žemę, mėnulį, saulę, žvaigždes, planetas, kometas ir tt.

Ir moksliska, ir lengvai suprantama, ir daug įdomybių. Redaguota B. Keturausko.

76 pusl. Kaina 50c

ŽMONIJOS ISTORIJA

Paveiksluota, kietu viršeliu, 610 puslapių. Labai svarbi knyga norintiems geriau suprasti dabartines pasaulio bėdas. Kaina \$2.00

Reikalaukit Dirvoje

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

NAUJAKURIAI

Pasivažinėjimas "Virš Programos" KODEL STRAZDŲ ŠEIMA BUVO ATSI- DURUSI NORTH CAROLINOJ?

Pereitos savaitės VIENYBĖS numerį buvo aprašyta, kaip Kūčių vakarą į New Yorką atvykusi Strazdų šeima buvo išsiųsta į North Caroliną, nors Strazdų šeimos kelionės tikslas buvo Brockton, Mass., pas gerai gyvenančius gimines, jų laukiančius.

Baigdamas VIENYBĖS pažymį, kad nepasisekė sužinoti, kodėl taip keistai atsitiko. Mus pasiekė žinios, kad atsitiko štai taip.

Jurgio Strazdo dėdė ar kitoks giminė, pasirašęs darbo ir buto pagartiją, buvo nusistatęs labai sąžiningai pažadus vykdyti, ir neturėdamas gana vietos savo bute, pastatė Strazdų šeimai atskirą namelį!

Kadangi tas dėdė — P. Vaičiūnas iš Brockton, Mass., — pačioj pradžioj garantijas įteikė BALFui, tai garantijos savime pateko į NCWC globą. Po kiek laiko NCWC pradėjo vykdyti savo patikrinimus per klebonijas. Tikrintojai garantijų davėjams dažnai primindavo, kad reikia ir tam tikrą mokesį sumokėti organizacijai.

Ką būtent tuo klausimu priminė NCWC atstovas Vaičiūnui, mes nežinome, bet girdėjome, kad Vaičiūnas kunigui maždaug taip pareiškė: "Man nereikia jokios kitos globos, aš pats savo gimines paglobosiu ir aprūpinsiu."

Tuo pirmas veiksmas pasibaigė. Ką NCWC atstovas parašė blankuose, tas lieka anapus uždaros...

Strazdų šeima vis dėlto pateko į laivą ir atvyko. Juos čia pasitiko NCWC atstovas ir pranešė... liudnā majienā: kad dėdė atsiskakė juos priimti!

Aišku, žmonės labai nustebo ir nusiminė. Bet atstovas tuoj juos nuramino, sakdamas, kad viskas bus tvarkoj. Sako, mes turime jums darbą ir butą. Ir... nugalėto tuč tuojau į N. Caroliną.

Ten Strazdas sutiko vieną lenką, jau dirbantį toje vietoje, kur ir Strazdų šeima darbas buvo užtikrintas. Tas lenkas pataręs: kol dar nepradėjai — bėk!

Nesvarbu, kuriais būdais Strazdai vėl atsikūrė New Yorke. Faktas, kad jiems pagaliau pavyko susisiekti su J. P. Ginkum, kuris tuoj telefonu pašaukė jam gerai pažįstamą P. Vaičiūną.

Vaičiūnas, sako, ko ne verkęs telefonu kalbėdamas, kai išgirdęs, kokia istorija išėjo. Žinoma, tuoj sutvarkė kelionės finansavimą ir Strazdai nuvyko pas Vaičiūną.

Dabar klausimas, ką visa istorija reiškia?

Norint prasklaidyti miglas, reikia suderinti kai kurias žinias, anksčiau jau kėlusias susirūpinimo.

BALFo pirmininkas viename susirinkime esąs pasitaręs, kad tiems, kurie negaus asmeninių garantijų, bus galima panaudoti nevardines darbo-buto garantijas, kurių būsią parūpinta gana daug.

Iš Vokietijos ateina laiškas, kuriuose tremtiniai džiaugiasi, kad jų klebonai, nors dabar jau ir ne klebonai, gavę po didelį pluoštą "geltonų lapų" ir su tais lapais gali ten pat išduoti darbą — buto garantijų "kiek tik nori".

Čia Amerikoje žmonės kalba, kad katalikų organizacijos tas nevardines garantijas gauna pietinėse valstybėse, tokiose vietose, iš kur bėga juodukai... Pridėjus prie šitų žinių,

kurios vis darosi panašesnės tiesai, dar tą faktą, kad bent kai kuriose diecezijose tremtinių įkurdinimo organizacija reikalauja iš garantijų davėjų po 10 dolerių ar daugiau nuo kiekvienos garantijos, savime iškyla klausimas: kiek moka pietiečiai plantatoriai už kiekvieną pristatytą porą darbo rankų?

Gal ir nieko, bet vis dėlto turi būti atvirai ir nedviprasmiškai išsiaiškinta, ar čia nėra savotiškos prekybos žmoniu likimu.

Tremtiniai, be abejo su džiaugsmu puls ant tų "geltonų lapų", bet reikia bent žinoti, ką ištikrųjų tie lapai žada...

Tremtiniai yra gana išvarginti. Jų atvykimas į Ameriką turi duoti jiems bent šiek tiek galimybės gauti pragyvenimą žmoniškose sąlygose. Jeigu jie būtų atiduoti išnaudotojams, pasinaudojus jų pasitikėjimu, ir aplinkybių nežinojimu, tai čia būtų ne pagalba, o žiauri skriauda.

Visuomenė nekantriai laukia iš BALFo vadovybės atitinkamų paaiškinimų, kas čia darosi.

VERTA GIMTI LAIVE

Daug dovanų ir nepaprastas vardas

Gruodžio 26 d. United States Linijos laivą "Ernie Pyle" iš Bremerhaven'o į New Yorką atvyko 20 lietuvių. Atvykusiujų tarpe yra kun. Juozas Šeštokas, TĖVIŠKXS GARSO (Vokietijoje) buvęs redaktorius St. Gečas, žurnalistas Giedraitis Alfonsas, Beleckas Antanas, Čičauskas Antanas, Čičauskienė Ada, Maleckas Petras, ūkininkas Orantas su šeima, Ramanauskas, Sakalauskas Jonas su šeima iš Paryžiaus ir kiti.

Atvykusieji išsikirstė po įvairius miestus pas savo gimines bei artimuosius.

Kelionėje būta ir netikėtų. Vienai belgų šeimai laive gimė kūdikis. Naujagimis, pagal laivo papročius turėjo būti laive pakrikštytas, o jo krikšto tėvas buvo laivo kapitonas.

Kalėdų naktį prieš Bernelių mišias iškilmingas krikšto apeigas, dalyvaujant laivo įgulai ir keleiviams, atliko kun. J. Šeštokas. Naujagimis pakrikštytas laivo ERNIE PYLE vardu. Tuo būdu žuvusiojo amerikiečių armijos karo korespondento ERNIE PYLE vardas vėl yra gyvųjų žmonių tarpe.

Kūmas — laivo kapitonas savo krikšto sūnui padovanojo 200 dol. pinigais, laivo įgula — dviejų šimtų dolerių vertės kraitelį, o Amerikos valstybė, kaip gimusiam Amerikos laive — savo pilietybę. (sg)

MASKVA GAILISI "ALKANŲ" AMERIKOS DARBININKŲ... Komunistų organas "Pravda" Maskvoje sausio 2 d. patalpino straipsnį, kuriame su ašaromis apgaillauja, kad Amerikoje darbininkų pragyvenimas nusmuko, darbininkų maistas kasdien eina aršyn, darbininkai nedavale nyksta. Šitą žinią "Pravda" remia neva pranešimu iš mėsos industrijos centro Čikagos, kur pradėjo daugėti arklienos mėsos pardavimas ir valgymas...

"Pravda" tai skelbia, tikrindama, jog sovietų pranešimai apie ekonominę krizę Amerikoje ir visame kapitalistiniame pasaulyje pildosi...

ANGLIJOS LIETUVIAI

(Laiškas DIRVAI iš Londono)

Anglijos lietuvių tarpe dabar vyksta didelis vajus sukelti pinigų lietuvių namams. Vajus vedamas naujais pagrindais — akcijomis. Kiekvienas tokia akcija (šėrą) nupirkęs tampa lietuvių namo Londone daliniu savininku.

Anglijoje lietuviai tremtiniai tegyvena tik pirmus ar pradedant antrus metus. Per tą trumpą laiką jie suspėjo suorganizuoti visus jungiančią Lietuvų Sąjungą, į kurią sutelpa visi — ir senieji ir naujieji ateiviai, nesigilindami į vienas kito pasaulėžiūrinius įsitikinimus. Lietuvų Sąjunga sutraukė plačias Anglijos lietuvių mases ir štai jau organizuoja fondą lietuvių namams Londone įsigyti. Tie namai bus Anglijos lietuvių Centras; ten bus įrengtos patalpos centriniams Anglijos lietuvių organizacijoms, salė susirinkimams, ir poilsio kambarys, kuriais galės naudotis pro Londoną pravažiuoją lietuviai.

Namams pirkti vajus vedamas visur, kur tik yra bent vienas lietuvis. Reikia pasakyti, kad visi kiek tik gali, šį sumanymą nuširdžiai remia. Jau ne už kalnų tas metas, kada Londone bus atidarytas lietuvių centras. Malonu pažymėti, kad Anglijoje lietuvių tarpe nesijaučia "senųjų" ir "naujųjų" dvasia. Visi čia jaučiasi vienos lietuviškos šeimos nariai. Visi sumanymai bendromis jėgomis paremiami ir vykdomi.

Anglijos lietuviai turi du laikraščius. Iš seniau eina "Išieivų Draugas", labiausiai mėgiamas senųjų Anglijos lietuvių, o dabar įkurtas "Britanijos Lietuvis", kuris daro gražią pažangą ir yra visų Anglijos lietuvių laukiamas svečias. A. J. Kus.

Aš radau — visi raskite! Atnaujindamas savo DIRVOS prenumeratą, aš radau ir kitą, kuris pakalbintas taip pat prisidėjo prie skaitytojų šeimos ir užsirašė DIRVĄ visiems 1949-iesiems metams.

Jeigu norime, kad mūsų laikraštis būtų stipresnis, gražesnis, įdomesnis, tai visi turime taip padaryti: kiekvienas rasti DIRVĄ dar po vieną skaitytoją. Tada mūsų šeima bus dvigubai didesnė, tai galėsime tikėtis, kad ir laikraštis bus kita tiek geresnis.

Nereikalaukime pagerinimų vien tik iš redakcijos, padėkime ir patys!

M. Vilkišius

Lawrence, Mass.

Kuriuo keliu suks Prancūzija?

SANTYKIAI SU USA APSI-
NIAUKĖ

(Mūsų korespondento)

Daugelis Europos ir Amerikos žurnalistų, rašydami apie Amerikos ir Prancūzijos santykius, pažymi, kad tie santykiai niekad po karo nebuvo taip įsitempę kaip dabar. Tik 1945 metais prancūzų generolas de Gaulle buvo "sukūręs" konfliktą, kada jis rimtai buvo apsiėmęs su vėloniu Rooseveltu. Šiaip Prancūzija visada buvo draugiškuose santykiuose su Amerika. Mat pastaru laikui atsirado gana žymių nesutarimų ir nuomonių skirtumų. Net bižnė, kad tie skirtumai ne-nuvestų į pavojingą vakarų išsiskyrimą.

Vakarų Unija ir Atlanto Paktas

Pereitą pavasarį Belgijos sostinėje Briuselyje buvo pasirašyta Vakarų Unija. Ji apima laisvuosius Vakarų Europos kraštus ir siekia bendrai gintis prieš Rusijos agresinius veiksmus. Uniją pasirašiusios valstybės numatė suvienodinti ginčius, turėti bendrą gynimosi generalią štabą ir t. t. Ta kryptimi jau daug nuveikta. Anglas Montgomery, Antrojo pasaulinio karo žymus strategas, paskirtos Unijos generaliniu štabo šefu, o buveinė tam štabui numatyta netoli nuo Paryžiaus, Fontenebleau istoriniame miestelyje.

Netrukus Vakarų Europos kraštai pasijuto, kad jie yra per silpni gintis prieš rusų mases. Matome, kad sparciais žingsniais einama prie Atlanto Pakto organizavimo. Atlanto Paktas išplečia Vakarų Uniją: į šitą gynybos sistemą įtraukia Ameriką ir Kanadą, kaip labai didelius ir svarbius pramonės ir visokių turtų kraštus. Atlanto pakto organizavimas vyksta labai sparčiu tempu ir gali būti pasirašytas vasario mėnesį.

Prancūzijos vieta

Prancūzijai tenka šioje gynybos sistemoje labai svarbi vieta. Bet čia ir prasideda labirintas. Dabartinė Prancūzijos vyriausybė labai norėtų įsijungti į šią gynybos sistemą ir pasiimti visą "Prancūzijai skiriamą" naštą, bet su tuo nenorinti sutikti... tauta. Ją gerokai išvargino ir nubiedino abu paskutiniai karai. Susidarė puiki dirva komunistinei veiklai, kuri visakam priešinasi, kas tik nepatinka Maskvai. O neužmirškime, kad komunistai parlamente turi apie trečdalį atstovų.

Be to, prancūzai dar vis nenori atsakyti nuo minties, kad jie yra "didelė galybė". Tos "didelės galybės" skatin-

Nuo visuomenės priklauso, ar BALFas atliks savo pareigas

Kad būtų galima atlikti reikalingiausi uždaviniai, reikia kasdien surinkti bent \$2,700...

BALFo Valdyba kviečia talkon

Pereitas BALF seimas pareiškė pagėdavimą sukelti penkis milijonus dolerių lietuvių tremtinių šalpos ir jų imigracijos ir įkurdinimo reikalams. Ši suma, palyginus ją su žydų, lenkų ir kitų tautų šalpa, nėra perdidelė, tačiau BALF valdyba šį reikalą išsamiai apsvačius, paruošė minimalę samatą BALFo veiklai finansuoti vienerių metų laikotarpiui — \$962,000 sumai.

Daugiausia šalpos reikalingi yra vaikučiai, ligoniai ir sen-

liai, kurių priskaitoma iš viso apie 20,000 asmenų (vaikučių apie 15,000, ligonių — 1,500 ir senelių — 3,500). Šiems 20,000 asmenų sušelpi skiriant jiems tik po \$2.50 mėnesiui, reikia sukelti \$600,000 sumą (tuo tarpu žydai kiekvienam savo žmogui skiria mėnesiui po \$30 arba dolerį dienai). Šia proga reikia pastebėti, kad dar yra apie 30,000 lietuvių tremtinių, kurie dar šiek tiek sveikesni ir gali dirbti; tie jokios papildomos pašalpos negauna.

Be šių pagrindinių išlaidų dar yra drabužių, maisto, avalynės, knygų ir kitų gėrybių atgabenimas į sandėlį, jų sutvarkymas, supakavimas ir paruošimas siųsti, nugenbenimas į uostą, pakrovimas į laivus, apdrauda, sunkvežimiai, darbininkai, administracija, tarnautojai ir įvairios smulkios išlaidos, kurios siekia apie \$42,000.

Imigracijos reikalams ir tremtinių įkurdinimui valdyba numatė minimalę sumą — \$370,000. Pagal naująjį Bilij 1949 metais numatoma atgabendanti apie 14,000 lietuvių, kuriems, jei skirsime tikslai po \$20 vertės paramos ir pagalbos, reikės \$280,000.

Šalia to daugeliui reikės apmokėti kelionės išlaidas čia atvykus, duoti jiems maistpinigių ir kitais reikalingais daiktais aprūpinti, transportacija, aprūpinti palydovais; kitiems reikės įvairiais kitais būdais pagelbėti, už kitus garantuoti, kad jie nepataps visuomenei našta, o be to dar reikia priskaityti tarnautojus, dirbančius imigracijos srityje, jų kelionės išlaidas ir administraciją.

Ši suma kai kam atrodys ir didelė, bet reikia atsiminti, kad darbas taip pat milžiniškas, nes didelis žmonių skaičius reikalingas mūsų pagalbos.

Jei BALF turėtų šią sumą, mums nereikėtų prašyti kitų organizacijų tarpininkauti lietuvių tremtinių imigracijos reikalais, nes federale D. P. komisija suteiktų mums tokias patias teises, kokias turi NCWC, CWS, IRRC ir kitos organizacijos.

Šiandien BALFo kasoje yra tikslai 3480 dolerių. Tai ką galime su tokia suma padaryti?

Todėl nuširdžiai prašome visų lietuvių, visose kolonijose ir miesteliuose tuojau griebtis rengti vajus ir įtraukti į tą sunkų darbą ir kitus savo kaimynus, savo draugus amerikiečius, biznierių, politikierius, visuomenės veikėjus, be tikybų, politinių pažiūrų skirtumo. Labai svarbu įtraukti lietuvių jaunimą ir jų draugus, nes darbas reikalauja milžiniškų pastangų ir didelės talkos.

Jeigu visi atsidavusiai ir nuširdžiai dirbsime šį darbą ir aukosime pagal išgalę, neabejojame, kad mūsų vajus pasieks ir savo tikslo pasieksime.

Vajus reikia tuojau pradėti ir tęsti iki bus pasiektas užsibrėžtas tikslas.

Vajaus laiko ir būdo negalime nurodyti, nes visur sąlygos kitokios. Patys vietiniai gyventojai savo sąlygas geriau žino ir geriau prie jų prisitaikys, svarbu, kad rezultatai būtų geri. BALF Centras gali duoti įvairių patarimų ir smulkių informacijų, kada tik jų reikės.

Visais vajaus reikalais kreipkitės:

U.L.R.A. Campaign Division
105 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

Laukiame nuširdžios kooperacijos ir pagalbos šiame sunkiame, svarbiame ir reikalingame darbe.

BALF VALDYBA:

Kun. Dr. J. B. Končius, Pirmininkas
A. A. Olis, Vice pirm.
Juozas Boley, Vice pirm.
P. L. Pivaronas, Vice pirm.
S. F. Bakanas, Vice pirm.
Nora M. Gugienė, Sekr.
A. S. Trečiokas, Ildin.
Ant. Žilinskas, Fin. sekr.

leidžia net Ruhro klausimuose.

Bet jie sutinka didelį pasi-priešinimą. Pirmoje eilėje — komunistai. Jie suka visas vadeles į Maskvą. Toliau keisto ir nelaukto išpūdzio inėšė pas-kutiniosios generolo de Gaulle kalbos. Jo politika ir siekimai neatitinka šių dienų realios pa-dėties ir inėša daug neaiškumų į anglų-prancūzų ir prancūzų-amerikiečių santykius.

Praeities ar ateities keliu?

Kuriuo keliu pasuks prancū-zai? Reikšminga karikatūra a tuo reikalu buvo įdėta "Wash-ington Post", kurią persispaus-dino daug Europos laikraščių. Ji vaizduoja, kaip amerikiečiai vaishina vokiečių pramoninkus, o nusiminusia ir liesai Pran-cūzijai sako: "Tamsta kalbi visi apie buvusį karą. Mes gal-vojame apie būsimąjį!"

Pasirinkimas nėra didelis, bet jis svarbus visam pasauliui.

Z. U.

Garsų ir tylų rėmėjai

Neseniai DIRVOJE buvo ra-šyta, kad viena Clevelando or-ganizacija per 1948 metus pa-skyrė net 50 dolerių visuome-niškiems labdariniams tiks-lams, iš jų 25 dolerius pereitą vasarą nusiuntė BALFui.

Viena Chicago organizacija vėl skelbėsi, kad duodama ra-dijo programoms ir laikraš-čiams paskelbti savo kalėdi-nius sveikinimus, parėmė radi-jo programas ir laikraščius net keliolika dešimčių dolerių.

Gera!

O štai vienas iš kuklių DIR-VOS skaitytojų atsispašo, kad nebegali dar daugiau tremti-niams padėti. Ir štai kodėl. Ra-šo:

"Mes išpildėm per BALF dar-bą ir buto garantijas trylikai žmonių ir jau išsiuntėm 25 pa-kietus su maistu ir drabužiais į įvairias zonas. Pereitą savi-tę išsiuntėm 4 pakietus. Dau-giau tuo tarpu negalime".

Taip rašo E. Jonuškis iš Staughton, Mass., kuklus skaitytojas, apie kurį niekas į lai-kraščius neparašo, nor jis pats vienas su žmona per metus at-liko daugiau, negu kokia dide-lė organizacija, apie kurios ma-žiausį pajudėjimą visi laikraš-čiai rašo...

Kažin, ar čia tinka Evangė-lijos palyginimas apie našlės skatiką?

NAUJŲ METŲ NELAIMĖSE
ŽUVO 257 ŽMONĖS

Naujus Metus sutinkant, 257 žmonės šioje šalyje sutiko ir mirtį įvairiose nelaimėse. 183 žuvo trafiko nelaimėse, auto-mobilių užmušti, arba patys už-simušdami neatsargiu važiavi-mu. 74 kiti žuvo nuo kitokių nelaimingų prietikių.

Prašom ateiti!

Lietuvių Tremtinių Dr-ja Clevelande

SAUSIO-JAN. 9 d., 1949 m.

Šv. Jurgio parapijos salėje, E. 67th Street

rengia

Bus vaidinama "SEKMINIŲ VAINIKAS"

A Gustaičio vieno veiksmo vaidinimas su dainomis. Be to programoje dainos, deklamacijos, paskui šokiai, grojant SONNY MICHAEL'S orkestrui

Pradžią 4:30 val. p. p.

Įėjimo kaina — 75 centai

Tikėtus galima gauti prie įėjimo į salę

Vakaro pelnas skiriamas tremtiniais šelpiti.

CHAMBERS PASAKE DAUGIAU

Whitaker Chambers, komunistinio išsivadėjimo, buvusio sovietų agentas, atskleidė daugiau žinių apie savo veikimą su kitais Maskvos agentais vogime State Departmento dokumentų perdavimui jų sovietams. Tas tik įvelia daugiau žmonių į šią bylą ir Prez. Trumano numojimas, kad tai tik "raudona silkė" toli nepakeičia tyrinėjimų ke^a nenulems Kongreso komisijos tyrinėjimų tęsimo reikalingumo. Ir 81-asis Kongresas turės susirūpinti tyrinėjimus tęsti.

Chambers išpasakojo komisijai, kad jis per apie metus laiko atliko savaitines keliones iš Washingtono į New Yorką, veždamas micro-filmuotus slapstus iš State Departmento į ten dirbančių šnipų įduodamus dokumentus, įteikimui Sovietų šnipinėjimo įstaigai.

Ta pragarsėjusi aržubė su-rasta filma buvo tik vienos savaitės grobis, kurį jis pasilaikė savo žinioje, savo apsaugai, kuomet jis nusprendė nutraukti savo ryšius su komunistais.

Kartą į savaitę, sakė Chambers, jis susitikdavo su kuriu nors State Departmento tarnautoju, kuris įduodavo jam dokumentų pilną portfelį. Jis su tais dokumentais nuskubėdavo į Baltimore ir su tenaitiniais sovietams patsidavėliais tuos dokumentus nufilmuodavo. Tą pačią naktį originalius dokumentus grąžindavo į Washingtoną, padėjimui į jiems priklausančias vietas, o Chambers su filmomis vykdavo į New Yorką.

Chambers pakartotinai tikrina, kad Alger Hiss, buvęs State Departmento valdininkas, buvo vienas tų, kurie jam pagrobė dokumentus perduodavo išvežimui į Baltimore nufilmavimui. Un-American Activities komisija jau nustatė,

Žemei

Sapnuos šešėlis juodas lankosi ir rąkom negyvom man blosto veidą — ir aš jaučiuos kaž kur anapus lankose, kur negirdėt šios žemės alaso nė aido.

Širdis pilna žemiškojo sopulio, kad niekad tos dienos nebebus jau mano; kad negirdėsiu niekad šlamant švelnų topoli, kad negirdėsiu jūros uragano.

Ir aš sapne verkiu šios žemės pasakos, verkiu tarytum vaikas mažas... O žeme, žeme, kur tik dygios ašakos, o laimė — dykumos mirazas!

Kastytis Glianda

kad ant vieno tų pavogtų dokumentų, kuriuos Chambers pasilaikė, buvo paties Hiss ranka pridėtas parašas, o kiti dokumentai, kurie buvo nurašyti, buvo rašyti ta pačia mašinėle, kuria Hiss rašė savo asmeninius laiškus.

Chambers įvardino ir kitus valdininkus, kurie jam įdavinę pavogtus dokumentus. Iš jų bent keturi dar tebedirbo State Departmente 1945 metais ir jie galėjo ir toliau tęsti savo išdavikišką darbą, vogdami ir perduodami valdžios dokumentus kitiems komunistų paskirtiems tarpininkams.

NORI APGINKLUOTI EUROPA

USA Apsigynimo Sekretorius James Forrestal pasiūlė praves-ti plačią militarinę programą apginklavimui ne-komunistinės Vakarų Europos, kad tuomi sustiprinus mūsų pačių saugumą.

Forrestal taipgi siūlo Kongresui padaryti šešius didelius pakeitimus dabartiniame Amerikos ginkluotų jėgų susienijimo įstatyme, sustiprinimui centralinės kontrolės US armijos, laivyno ir oro pajėgų.

Dabartinėje tvarkoje, eina didelė taisyne tarp armijos, laivyno ir oro jėgų vadovybių už

išgavimą kiekvienai daliai didesnių sumų pinigų; kiekvieno departamento vadovybės įrodinėja, kad tik jas labiausiai sustiprinus būtų lengviausia laimėti karą prieš sovietus. Yra ir kitokių trukumų ir nesuipratimų tų vadovybių tarpe.

Forrestal sako, Amerika turi padėti visas galimas pastangas gelbėti Europai ir būti patvirtinta, atgavimui Europos žmonėse pasitikėjimo į mus.

PALENGVINIMAS AUTOMOBILISTAMS

Federalė valdžia paskelbė savo tyrinėjimų davinius ir nustatė, kad aliejus automobiliuose gali tarnauti iki 4,000 mylių važinėjimo, nereikalaujant pakeitimo. Aliejaus pardavėjai iki šiolie skelbė ir įtikino automobilių savininkus, kad aliejus reikalingas pakeisti pravažinėjus vieną tukstantį mylių.

Valdžia, kuri savo oficialiems reikalams operuoja 21,000 pasazierinių automobilių ir apie 20,000 sunkvežimių ir busų, įsakė juose aliejų laikyti tą patį iki 4,000 mylių važinėjimo.

Tuo budu susitaupys milijonai bačkų aliejaus, kai visi automobilstai pradės rečiau aliejų pakeitinėti.

KAIP MES SU ŽMONA RUOŠĖMĖS EMIGRUOTI

Iš ciklo "STOVYKLOS DVASIA"

(Pabaiga iš pereito nr.)

2.

— Kokios tamsta profesijos? — klausia mane gražiai apsiiręšęs ponas, žiūrėdamas į užpildytą blanką ir ilgais pirštais sukinėdamas paauksuotą pieštuką. — Tamstos ankietos lape profesija neįrašyta.

Dabar aš atsiminiau, kad buvau prašęs mūsų emigracijos skyriaus tarnautoją, užpildant blanką, profesijos neįrašyti, nes, tiesą sakant, nežinojau kuri iš mano devynių profesijų geriausia tiktai tam kraštui, į kurį rengiausi išvažiuoti. Aš galvoju taip: tų klausimų galybėje niekas nepastebės, kad mano profesija nepažymėta, o, nuvažiavęs į komisiją, aš vietoje pasiteiraušiu, kokios profesijos žmonių komisija labiausia pageidauja; tokią profesiją per apklausinėjimą ir įrašysiu.

Bet nieko iš to neišėjo. Privažiavio tokia daugybė žmonių, kad toje nervingoje, susirūpinusioje, siaurose koridoriuose besigrūndančioje masėje nieko negalėjau susigaudyti. Mėginau kalbinti vieną, kitą, trečią, bet užkalbintasis kažin ką murtelėjęs, skuba į šalį. Paprašiau žmoną, kad ji panaudotų savo kalbų bagažą ir pasiteirautų kokios profesijos geriausia paklausa, bet pasakė tos pačios: kiekvienas susirūpinęs savo reikalais, o apie kitų reikalus nieko nenori girdėti.

Pagaliau, į komisijos kambarį aš įėjau toks pat apglumęs, kaip ir išvažiuodamas iš namų. Ir kai tas komisijos ponas užsiminė apie profesiją, aš nežinojau kas sakyti. Visos mano senosios ir naujosios profesijos ėmė dūkti galvoje, kiekviena stengdamasi ištrūkti į paviršių ir patekti po smailiai nudrožtu komisijos pirmininko pieštuku. Sukandęs dantis turėjau jas valdyti, kad nė viena neatsidurtų ant liežuvio galo. Aš susitelkęs galvoju, kokia profesija galėtų patikti tam gražiam ponui, kuris atsidėjęs ir truputį nustebs žiūri į mane laukdamas atsakymo. Jis liepė vertėjui dar kartą pakartoti klausimą. Aš pajutau, kad mano nugarkaulis ima vėsti ir šaltas prakaitas ima mušti ant kaktos. Ko gero jis dar pagalvos, kad aš nebylys ar kurčias...

Pajutau, kad kaistu lyg jauna mergaitė, kuri jaunikiu užklupta nusisigriebia atsakyti: taip ar ne. Kuriems perkūnams man reikėjo tiek amatų mokytis! — Vėl pavalgiojau su jūnrių prisimindamas žmoną. Reikia gi ką tam maloniai besišypsanciam ponui atsakyti, būtinai reikia, bet ką?...

— Atrodo, kad tas žmogus bus savo profesiją pamiršęs, — sako komisijos pirmininkas savo kolegai. — Paklauskite, kas jis buvo Lietuvoje, — vėl jis kreipėsi į vertėją.

Vėl bailsūs spąstai! Jei pasakysiu, buvęs mokytojas, baigta: mokytiesiems išvažiuoti durys uždarytos; o jei pasakysiu kurią kitą profesiją, kuri tam ponui nepatiks, vėl baigta! O tas ponas, matau, ima vis labiau nekantrauti. Jis žvilgtelėjo į savo aukštinį rankinį laikrodį, ir kažin ką pasilenkęs pašnabzdėjo savo kolegai į ausį. Greičiausiai jis pasakė, kad su nebyliu kandidatų nėra ko daug terliotis, dingtelėjo vėl man į galvą. Juo labiau, kad už durų daukia šimtai: pasirinkimas karališkas. Aišku, komisija paprašys mane tuojau išeiti...

Tuomet mano dvasioje įvyko persilaužimas, o gal protesto balsas pakilo, nežinau. Kurį vėlinių aš turiu drebėti prieš tuos ponus, kurie prekiauja mano raumenimis! — sukauk savo širdyje. Juk jie manęs neprarys. Jei nepriims, grįšiu į stovyklą.

— Aš moku daug profesijų: galiu dirbti bet kurios profesijos darbą, — pasakiau, stengdamasis sukaupti visą savo drąsą.

Komisijos pirmininkas vėl ima šypsotis. Mano širdyje švystelėja vilties spindulėlis. Gal žmona ir teisingai galvojo, kad reikia daug amatų mokytis...

— Daug? — pažiūrėjo į mane komisijos pirmininkas susidomėjęs, tartum staiga būtų pamatęs keistą žvėries egzempliorių.

— Taip, tremtyje aš išmokau daug profesijų.

— Būtent kokių?

Aš pagalvoju, kad dabar man nebėra ko kalbėti: tekalba mano diplomai. Išėmęs iš kišenės, pakloju visą pluoštą prieš pirmininką, kuris ėmė juos žiūrėti susidomėjęs, kažin kaip įtartinais šypsodamasis.

Tur būt, vistiek velnias trauks: žūsiu dėl žmonos, man vėl įkyria lenda mintis į galvą. Joks išmintingas pasaulyje žmogus negali rimtai žiūrėti į tuos popiergius, kuriuos, iš tikrųjų tas ponas ir išupinėja savo ilgais pirštais lyg kokią retenybę. Stojau į komisiją kaip devynių amatų kandidatas! Jei jie mane ir priimtų, tai greičiausiai, nugabėję į savo valstybę, rodytų kaip įdomų eksponatą savo piliečiams. Aš ir pats bėgiau žiūrėti tokios retenybės...

Tuo tarpu pirmininkas, peržiūrėjęs mano diplomus, stumtelėjo juos savo kolegai, kuris taip pat, žaismingai šypsodamasis, ėmė juos peržiūrėti. Aš jaučiausi kaip ant žarijų ir neži-

nojau ar daryti rūstų veidą ar šypsotis. Kažin kodėl man visai neatėjo tą akimirką mintis į galvą pasididžiuoti savo kapitalu, kuriuo tikėjau pradėti naują gyvenimą svetur. Tą momentą būčiau su didžiausiu malonumu tą savo kapitalą sviedęs į krosnį, kad tik būčiau galėjęs ko greičiausiai baigti tą kvailą istoriją.

Kai ir kitas komisijos narys peržiūrėjo mano diplomus, pirmininkas man juos grąžino, labai mandagiai tardamas:

— Ar tamsta kartais nemoki dar stikliorystės? Mums labai trūksta stiklinių...

Prasidėjo tikras pasityčiojimas. Komisijos nariai ir vertėjas prunkstelėjo iš juoko. Aš beveik bėgte išbėgau iš kambario, keikdamas širdyje tą bobišką emigracijos išmintį.

Įlindęs į kamą, koridoriuje traukiau marmorkos cigarete, kad net pakaušis tratėjo. Norėjau nusiraminti. Jei tą akimirką būtų pasipainiojusi žmona, negaliu už save atsakyti... O pagaliau, kuo aš pats geresnis? — pagalvoju? — Kam klausiau? Jei pats savo galvos neturi, nenorėk emigruoti su bobiška galva.

Taip man begalvojanč, priėjo Jonas Jonaitis ir, pokštelėjęs plaštaku man per petį, riktelėjo:

— Praėjau! Kai pasakiau, kad batsiuvys, tai atrinkėjas beveik striktelėjo iš pasitenkinimo ir sako: — Tokių mums kaip tik reikia! Tai iki, skubu į stotį, reikia savo senę nudžiuginti.

— Kam mano tėvas leido mane į universitetą, kodėl neišmokė batsiuvystės? — pagalvoju...

Iš tolo pamačiau ateinančią savo žmoną. Iš veido išraiškos tuojau supratau, kad ir jai nepasisekė. Ji vengė mano žvilgsnio ir, nusigriežusi į langą, ėmė pasakoti:

— Išivaizduok, jiems reikia vienos auklės, o suvažiojo 143 moterys iš visų stovyklų.

— Taip, bet jiems reikia auklės mokančios svetimų kalbų. O kadangi tu kalbų moki...

— Moki! Ką reiškia moki? — pyktelėjo žmona. — Per pusantų metų negali į galvą sukimšti keletos kalbų...

Kaip aš amatu... Kaip ten buvo?

— Nieko ten ypatinga nebuvo. Mane paklausė kokias kalbas aš mokanti. Aš jiems ir išskaičiau visas devynias. Jie lyg ir apstulbo. Viena komisijos narė man pasakė, kad ji esanti ispanė ir kad mes galime kalbėtis ispaniškai. Ji mane paklausė, kur aš esanti gimusi.

— I am nativato in Lithuania, — atsakiau. Ji kiek nustebo mano ispaniška kalba, bet klausinėjo toliau, kokios aš esanti profesijos ir kur dirbanti.

— Mia professione is pedagogika, — atsakiau. — I am lernato fanciullo in my native cantrimento. Si, Signora, mi studiate in universitato of Kaunas and laborate in lituano schools for dekok years...

— Dovanok, brangioji, kokia kalba tu čia kalbi? — paklausiau žmoną.

— Pati žinojau kalbanti kratiniu, bet pasiduoti nenorėjau. Kai mokiausi iš vadovėlių, rodos, viskas buvo aišku, bet kai reikėjo pakalbėti, tai iš visų kampų ėmė listi įvairių kalbų, žodžių, negaliu atsiginti... Ta ispanė klausėsi, klausėsi, o paskum, kaip ir tu, paklausė, kokia kalba aš kalbanti. Kai atsakiau ispaniškai, ji paėmė mano ranką ir pasiklausė pulsą. Matyt, mano pulsas buvo ne visiškai tvarkoje, nes iš kito kambario ji pakvietė daktarą ir paprašė iširti mano sveikatą. Bet aš padėkojau už rūpestį ir išbėgau iš kambario. Kaip tau?

— Tu pabėgai su savo kalbomis, o aš su savo amatais...

— Labai džiaugiuos. Aš pagalvoju, kas bus su manimi, jeigu tave priims? Ką aš darysiu viena pasilikusi Vokietijoje?

— Tavo sapnas buvo teisingas: Stovyklos Dvasia sumaisė mums protą.

— Aš manau, kad mums reikės savo amatus ir kalbas tobulinti...

— Ačiū, jei nori tai tobulinkis, o man užteks vieno amato: dar kart stoju į siuvimo-kirpimo kursų ir baigiu kaip reikiant.

Žmona man nieko nebeatsakė.

Ulmis,

1948 m. rugpjūčio mėn.

GALE LAUKO TOLI

(Liaudies daina)

Gale lauko toli

Trys berželiai stovi,

Trys berželiai svyrų-svyrūnėliai

Tarpu savęs kalba, kalba:

—Kad bernelis bučiau,

Puikus artojėlis,

Viso svieto vargą-vargužėlį

žagrelė aparciau — arciau.

Gale lauko toli,

Trys liepelės auga,

Trys liepelės, svyrų-svyrūnėlės,

Tarpu savęs kalba, kalba:

—Kad mergelė bučiau,

Močiutės dukrelė,

Viso svieto vargą-vargužėlį

Drobėlėn suausčiau — ausčiau.

Vyt. Alantas.

KAIP ATNAUJINT DIRVĄ

Kai tik jūsų prenumerata už Dirvą baigiasi, paimkite pas jus esamą Dirvos voką ir atnaujinkite kortelę, įdėkite \$3 popierinius ir įrašę savo pilną adresą, išsiųskite, užlipinę ant voko už 3c pašto ženklelį.

DIRVA
6820 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

AKINIAI
galima gauti pas
D-RĄ MATULAITI
(Lait)
7829 Euclid Avenue

SEND, Inc.

304 West 63rd Street
CHICAGO 21, ILL.
Tel. ENGLEWOOD 5028

SEND PRIMA

MAISTO SIUNTINIŲ UŽSAKY-
MUS I VISAS VOKIETIJOS IR
AUSTRIJOS ZONAS, ANGLIJĄ,
FRANCIJĄ, ITALIJĄ, OLAN-
DIJĄ, BELGIJĄ, ŠVEICARIJĄ,
LENKIJĄ, ČEKOSLOVAKIJĄ,
JUGOSLAVIJĄ.
Maisto siuntiniai: APDRAUSTI
draudimo: firmose: pristatymas
GARANTUOTAS. Nesumokėjęs
adresato: pinigai grąžinami. Pa-
kely dūngės siuntinys pakeičia-
mas kitu.

PRISTATYMO LAIKAS: 8-21
DIENOS: I VISUS KRASTUS!
Geriausi eksportiniai produktai
Pristatymas vykdomas iš sandė-
lių Europoje.

Siunčiant money order, čekį ar kt. mok. priemonę, tiksliai nurodykite gavėjo adresą ir užsako-
mą siuntinių tipo numerius. Galima užsakyti keli pakelčiai tam pačiam gavėjui.

No. 1	2 sv. taukų, kiaulinių
	2 sv. bekono
	2 sv. salami desros
\$8.00	2 sv. kenuotos, jautienos
	1 sv. pieno miltelių
No. 2	2 sv. bekono
	2 sv. kenuotos, jautienos
\$6.00	2 sv. pietų Afrik. apels.
	1 sv. cukraus
	1 sv. kavos pupelių
	1 sv. sokolado, blocks
No. 3	2 sv. kiaulinių taukų
	2 sv. bekono
\$5.00	2 sv. cukraus
	2 sv. aukšt. rieb. sūrio
	1 sv. kavos pupelių

No. 4 2 sv. 9 SVARAI CUKRAUS

No. 5 2 sv. 9 SV. KAVOS Pupelių

No. 6 1.5 sv. cukraus pupelių

No. 7 200 Chesterfield cigarečių (\$3.00 išskiriant Vok. ir Italiją)

No. 8 16 sv. sūdytų silkų statinėle (Tik į Vokietiją)

No. 9 10 sv. kvietinių miltų

\$2.85 4 unc. kepimo miltelių

EXTRA RIEBALŲ 6 SV.!!!

No. 10 2 sv. kenuotos sviesto

\$7.95 2 sv. bekono

1 sv. kiaulinių taukų

1 sv. sokolado, blocks

1 sv. cukraus

1 sv. kavos pupelių

Cia nurodytose kainose įskaitytos persiuntimo, draudimo ir kitos išlaidos.

Auskarai priimami su draugiškomis komitetais ir rašytomis asmenimis dėl didesnių užsakymų.

Nedelsdami siandien pasiuskite savo gimimams draugams siuntinius!

"Taip, Tamsta! Paskambinot ir tvarkoj"

Long Distance sušvelnina kelią, kuomet keliaujate. Ar tai rezervuojant hotelyje kambarį, ar darant biznio susitarimą, telefonu paskambinimas iš anksto duoda atsakymą. Besikalbant vielomis gali sutvarkyti smulkius reikalus ir turėti be rūpesčio kelionę... o to kaštai bus tik maža dalelė viso jūsų kelionės biudžeto.

Kainas rasite viduje ant viršelio jūsų telefono knygos.

THE OHIO BELL
TELEPHONE COMPANY

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(žinios apie mirusius Lietuvos šimame skyriuje talpinama dyka)

GRUŽAS Vincas, 44 m., mirė lapkr. 4, Mahanoy City, Pa. kur buvo ir gimęs.

PLUSKIS Pranas, 61 m., mirė lapkričio 14, Pittsburgh, Pa. (Kauno ap., Petraičių k.)

SLIUMBIENĖ Ona (Jockonytė), 70 m., mirė spalio mėn., Sao Paulo, Brazilijoje. (Rumšiškų v., Dovainonių k.)

ŽUKAUSKIENĖ Karalina, 52 m., mirė lapk. m., Worcester, Mass.

MESLYS Antanas, 81 m., mirė gruod. 1, So. Boston, Mass. (Jurgežerių k. Suvalkijos.)

VINIKAITIS Kazys, 50 metų, mirė lapk. 15, New Britain, Conn.

ZAVADSKIENĖ Teodora, mirė lapk. 15, New Britain, Conn.

GARIJOTAS Juozas, pusamžis, mirė gruodžio 7, Chicagoj. (Telsių ap. Šaukėnų p.) Amerikoj išgyveno 50 metų.

CHEIDINIENĖ Julė (Stankevičiūtė), 58 m., mirė gruod. m., Chicagoj. Amerikoj išgyveno 40 metų.

STARKY Juozas, 58 m., mirė gruod. m., Chicagoj. Amerikoj išgyveno 40 metų.

MATULEVICIUS Bronius, mirė lapk. 27, Tilsonburg, Ont., Kanadoj.

KUNDROTIENĖ Julė (Lešinskaitė), 71 m., mirė gruodžio 7, Chicagoj. (Tauragės aps., Zygačių par.) Amerikoj išgyveno 48 metus.

YESINSKIENĖ Marė, mirė 16 lapkr., Omaha, Nebr.

ANDRIUKAITIENĖ Elena, 44 m., mirė gruod. 5, Waukegan, Ill., kur buvo ir gimęs.

EICAS Vincas, pusamžis, mirė gruodžio 3, Chicagoj. (Tauragės aps. Gaurės par. Balandžių sodžiaus.)

KLUKIENĖ Marė, 61 metų, mirė gruodžio 13, Chicagoj. (Panev. aps. Ramygalos p.) Amerikoj išgyveno 35 metus.

BAIKAUSKIENĖ (Tverkiūtė) Petronėlė, pusamžė, mirė gruodžio m., Chicagoj. (Kauno ap. Pašvinčio p. Laubarių k.) Amerikoj išgyveno 40 metų.

RADZEVIČIENĖ (Kazlauskaitė) Elzbieta, seno amž., mirė gruod. 12, Chicagoj. (Marjampolės ap. Plutiškių p.) Amerikoj išgyveno 50 metų.

JUKNIS Bronius, pusamž., mirė gruod. 13, Chicagoj. (Šiaulių ap. Papilės p. Jonačių k.)

JUZELENAS Kazys, pusamžis, mirė gruod. 13, Chicagoje. (Panevėžio ap. Subačiaus p. Skvarbų k.) Amerikoj išgyveno 45 metus.

KLIMIENĖ Agota, mirė gruod. 6, Richmond Hill, N. Y.

JAKAVONIS Antanas, mirė lapkričio m., Montello, Mass.

SMALIUKAS Jurgis, mirė lapkričio m., Montello, Mass.

MATULIS Kazys, mirė lapk. 22, Montello, Mass.

TACILIAUSKAS Antanas, 70 m., mirė lapkr. 13, Springfield, Ill.

CEPLIAUSKAS Mykolas, 64 metų, mirė gruodžio 27, Clevelande. Amerikoj išgyveno 39 metus.

BALUKIENĖ Mikalina, 83 m., mirė gruodžio 24, Clevelande. Amerikoj išgyveno ilgus metus.

RAULINAITIS Simas, 82 metų, mirė spalio 23, Detroit, Mich.

JANULIS Juozas, 62 metų, mirė spalio 23, Detroit, Mich. (Lygumų par. Telių k. Šiaulių ap.)

PETRAUSKAS Jonas, 64 metų, mirė spalio 24, Detroit, Mich. (Trakų ap. Semuliškių p. Mustelių k.)

BUBNIENĖ Rožė (Lukoševičiūtė), 57 m., mirė gruodžio 5, Detroit, Mich. (Liškevos m., Alytaus ap.) Amerikoj išgyveno 37 metus.

MESKEREVIČIENĖ Ona, 65 metų, mirė gruod. 10, Brooklyn, N. Y.

JANUSKA Kastantas, 56 metų, mirė gruodžio 11, Brooklyn, N. Y.

KABERGIS Andrius, mirė 15 lapkr., Detroit, Mich.

OBEČIUNAS Juozas, mirė lapkričio 30, Harrisburg, Ill.

STAKIONIS Jurgis, 56 metų, mirė lapkričio 20, Aberdeen Wash. (Biržų apsk. Melašių km.)

PRAŠKEVIČIENĖ Cecilija, mirė gruodžio mėn., Hazleton,

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsilipti į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Ambraziejūtės Marija ir Ona. Andriukaitė Marija, iš Pervazių k., Kidulių v.

Arnašienė - Vištartaitė Marija, Šilalės v., Tauragės ap.

Baliūnė Konstančia, Alytaus v. Bielys Vincas, Navininkų k., Punksko v., Seinų ap.

Buda Bronius ir Mykolas, s. Juozo, iš Airiogalos p.

Bukauskienė-Malukaitė Liuda, iš Ylakių v., Kalčių k.

Bursteinienė - Mogilefskaitė Sonė, išvykusi iš Kauno.

Burza, iš Klevų k., Šiaulių ap.

Buividas Antanas ir jo brolis, Buvidis k., Varnių v., Telsių ap.

Buzytė - Dubosienė Elzbieta ir vyras Dubosa Simas, iš Kauno ap.

Daneika Kazys.

Darschinsky, iš Mosėdžio.

Dauksaitė Emilija, iš Subačiaus v., Panevėžio ap.

Domeika Leonas, iš Žarėnų v., Telsių ap.

Drazauskas Antanas, iš Nemunio kio dv., Užpalių v., Utenos ap.

Dubosa Antanas, iš Kauno ap., A. Panemunės v.

Dubosa Simonas, iš Kauno ap., A. Panemunės v., ir žmona Buzytė Elzbieta.

Fencavas Edartas ir Jonas, iš Viščių k., Tauragės ap.

Gaidamavičiūtė - Ratkauskienė Adelė, iš Varnių v., Telsių ap.

Galdinaitė Aldona, iš Skuodo, atvykusi Amerikon 1945 m.

Giedraitis Liudas (Louis), žmona Elena ir s. Raimondas ir Vincas, gyv. New Britain, Conn.

Gogis Balva.

Grauzinis Antanas, sunus Alekso.

Grigas Andrius ir Martynas, iš Pagyvinio k., Airiogalos val.

Gudaitė - Kontrimienė Barbora, iš Kretingos, vyras Antanas Kontrimas, ir vaikai, gimę Amerikoj.

Jasinskas Romas ir Vytautas, gimę Amerikoj, gyvenę Vilkelių k., Tverų v.

Jazdauskienė - Levickienė - Rimkaitė Marė, iš Kėdarnos.

Jogminas Pranas ir sesuo Ona, iš Rietavo v.

Jonušaitis Liudvikas, iš Pašaltonio k., Tauragės ap.

Jučas Jokubas.

Kalinauskas Petras ir sesuo Ieva Simalunienė, iš Ervilko v.

Kamblevičiūtė Karolina, iš Alytaus ap., gyvena Cleveland, Ohio.

Karisavičiūtė - Milunienė Magdė, iš Punksko, Suvalkų ap.

Kavaliauskaitė Antanina, iš Šiaulių.

Kavaliauskienė - Petraitytė Ona, iš Šiluvos v., Raseinių ap.

Kondrat Constantine, gyv. Chicagoj. Tarnavo US kariuomenėje.

Klorikaitienė - Slovikaite Magdė, iš Raudeniškių k., Kalvarijos ap., ir vyras Juočas Klorikaitis, gyvena Cleveland, Ohio.

Kontrimas Antanas ir Juozas ir sesuo Šilienė Petronėlė, iš Žarėnų v., Telsių ap.

Kontrimienė - Gudaitė Barbora, iš Kretingos, vyras Antanas Kontrimas, ir vaikai, gimę Amerikoj.

Kopp-Petrikaitė Meta, iš Tauragės v.

Krauleidienė - Pupeytė Juzė, jos sesuo Petronėlė, brolis Kazys Pupeytis (Pupsis) gimę Amerikoj, Klaipėdėje.

Krikštinas Vladas, iš Betygalos v. Kryžauskas Jurgis, iš Šventajurio v., Seinų ap.

Kumpikas Bronius, iš Batakių k., Tauragės ap.

Kučinskas Petras, iš Tverų val.

Kundrotas Petras ir Tomas ir sesuo, iš Žarėnų v., Telsių ap.

Kuprešis Jonas ir Kazys, iš Panemunio v., Rokiškio ap.

Kučinskas Vincas.

Kuzmickas Edvardas, iš Ukmergės.

Kuzmickas Jonas, Juozas ir Stasys, iš Seduvos, Panevėžio ap.

Labunaitis Pranas ir jo brolis, iš Dovydaičių k., Višakio Rudos v. Levgaudienė - Ziupsnūtė Morta.

Liuleckis Juozas, iš Krengos.

Malukaitė - Bukauskienė Liuda, iš Ylakių v.

Merkiene - Vaičiūtė.

Mikšys, iš Raikany k., Pandelio v., Rokiškio ap.

Milunienė - Karisavičiūtė Magdė, iš Punksko, Suvalkų ap.

Minderytė - Ogorodovienė Marija, iš Pabaisko p., Gelvonų v., vyras Jonas Ogorodovas, kilęs iš Rusijos.

Mockevičiūtė - Murynienė Agota, iš Krasnovo v., Suvalkijos.

Mulevičius Bonifacas, iš Pumpėnų v., Panev. ap.

Murnas Jonas, iš Agurkių k., Punksko val.

Murnienė - Mockevičiūtė Agota, iš Krasnovo v., Suvalkijos.

Navakaitė - Richardienė Salomėja, iš Daujėnų v., Biržų ap.

Nedvaraitė Kotryna.

Novickas Stasys, kilęs gal iš Anykščių.

Pajaujytės dvi seserys, gyv. Hemlock Brook.

Pavilonis Jonas, iš Gyvakarų km., Panev. ap.

Pavilonis Julius, Petras ir Povilas, iš Suvainišio, Rokiškio ap.

Pavilonytė Teklė, iš Suvainišio.

Petrikė - Ziekienė ir vyras.

Petraitis Juozas ir Petraitytės Nastazija ir Ona (Unikauskienė), iš Šiluvos val., Raseinių ap.

Petrikaitytė - Kopp, Meta, iš Tauragės v.

Pliušauskas Ignas.

Poremski Vaclovas, gimęs Šiauliuose, turėjęs krautuvę Rygoje, prašo atsilipti gimines ir pažįstamus.

Puidokas Vincas.

Pumeris Juozas, iš Kaupiskų val., Vilkaviškio ap.

Pupsys (Pupsis) Kazys, gimęs US, Klaipėdėje, ir jo seserys Juzefa Krauleidienė ir Petronėlė.

Racius, iš Kupavo k., Andrejavo v., Suvalkų ap.

Rasimas Mateušas, iš Rinkunų k., Garliavos v.

Ratskauskienė - Gaidamavičiūtė Adelė, iš Varnių v.

Raulickiai Antanas ir Kazys, Alytaus ap.

Raulinaitis, iš Navininkų k., Vilkaviškio ap.

Richardienė - Navakaitė Salomėja, iš Daujėnų v., Biržų ap.

Runkis Rudolfas nuo Tauragės.

Šalnis Donatas, iš Kretingos.

Senda Augustas ir jo sesuo Sendaitė, iš Mergutakių-Zovodos, Sangrudos v., Seinų ap.

Šeputienė Teklė ir jos duklė Sofija, iš Kretingos.

Šileika Stasys, ir sesuo Petronėlė, iš Garlevo par.

Šileins Antanas, iš Užezės km., Sėdos v., Mažeikių ap.

Šilienė - Kontrimaitė Petronėlė ir jos broliai Antanas ir Jonas, Žarėnų v., Telsių ap.

Simakauskas, iš Akmenynų k., Liubavo val.

Simalunienė - Kalinauskytė Ieva ir brolis Petras Kalinauskis, iš Ervilko v.

Slovikas Adolfas ir Slovikaite Magdė Klorikaitienė ir Marė, iš Raudeniškių, Kalvarijos v.

Stasiulaitis Albertas, gimęs Amerikoj, gyvenęs Tytuvėnuose, Raseinių ap.

Stukas Petras, buv. US kariuomenės seržantu Vokietijoje, iš Philadelphijos.

Susnys Jonas, Jurgis, Petras ir Povilas ir Susnytės Morta, Ona ir Teklė, iš Panemunio v., Rokiškio ap.

Taranda Jonas, iš Anykščių apyl., gyvena Cuba.

Tiškevičius Jonas, s. Kazio, iš Pabaisko, Ukm. ap., prašo atsilipti gimines.

Tričius du broliai, iš Tatkunų km., Deltuvos v.

Unikauskienė - Petraitytė Nastazija, Vaičiūtė - Merkiene.

iš Plokščių k., šidavos v. Urbanavičius Jonas, nuo Alytaus. Vaišvilaitė Iza, jos motina turėjo vaistinę Chicagoje.

Vanagaitė Bronė, iš Mažeikių p., Ylakių m.

Vasiliauskas Benediktas, iš Gautkalnio k., Telsių ap.

Vencius Juozas ir Pijūšas.

Vencius Kostantas, iš Ylakių v., Gailaičių k.

Vileikio Vaclovo ir Vileikytės Stėfos giminės prašomi atsilipti.

Vilkas Domininkas, s. Antano, iš Pakuonio.

Vištartaitė - Armašienė Marė, Šilalės v., Tauragės ap.

Zarnauskas Alfonsas, iš Kurkių v., Ukmergės ap.

Zemgulus Juozas, s. Mato, gimęs Amerikoj, gyvenęs Kretingos ap. Ziekis ir jo žmona Peterikė.

Ziupsnūtė - Levgaudienė Morta.

"Šaltas karas" kaštus
\$15 milijonų

Administracijos vadai pranešė Kongresui, kad 1949 metais "šaltam karui" su sovietais Amerika turi būti pasirušius išleisti \$15 milijonų.

Ta suma apima 10 milijonų dolerių ekonominei paramai vakarų Europai ir Tolimiesiems Rytams ir apie penkis milijonus militariniams dalykams.

Administracija susirūpinusi Graikijos likimu ir jai numato skirti apie bilijoną dolerių 1949 metais, apsaugojimui komunistų pagrobimo Dardanelų į savo kontrolę.

PAGEREJUS MATTINIMUI Vokietijoje ir atitraukus kariuomenę iš Korėjos, okupacijų išlaidos sumažės 200 milijonų dolerių kitais metais.

REIKALAUJA PARAMOS LIGONINĖMS

Pennsylvanijos ligoninės finansiniai serga, kaip praneša ligoninių sąjunga. Ta organizacija reikalauja, kad valstijos legislatura, kai susirinks posėdžiui 1949 metų pradžioje, paskirtų ligoninėms atitinkamas sumas pinigų ligoninių tinkamam sutvarkymui, įvedimui nemokamo dispensarinio patarnavimo ir lavinimui-paruošimui reikalingo skaičiaus naujų slaugių, kurių labai trūksta ligoninėse.

Iki šiolei, kaip ligoninių organizacijos vadovybė praneša, valstijos išdala mokėjo 169 ligoninėms Pennsylvanijoje po \$3.95 dienai už kiekvieną ligoninių prižiurimą ligonį, neturintį savo pinigų užsimokėti.

1947 metais Legislatura paskyrė ligoninėms \$12,232,000, dviejų metų laikotarpiui, tačiau ligoninės panešė milijonus deficito.

PIENO produktų vertė 1947 metais Pennsylvanijoje buvo \$252,000,000, daugiau negu kitų septynių pietinių Atlanto pakraščio valstijų sudėjus.

NORS Pennsylvanija skaitosi pirmoje vietoje industrinė valstija, ji išaugina virš 10 nuosvisos šalies maisto ir jam bendrų produktų.

PENNSYLVANIJA turi daugiau geležinkelio kompanijų, negu kuri kita valstija, ir daugiau geležinkelio mylių, negu New Yorkas ir New Jersey sudėjus į krūvą.

BUY BONDS TODAY!

U. S. SECURITY LOAN VAJUS

Prisidėjimui prie visuotinos kovos su infliacija, Cuyahoga County Committee kuris dirba U. S. Security Loan pravedime, praneša kad jis pilniausia remia ir užgia United States Treasury Departmento United States Savings Bond programą kurio svarbiausias tikslas yra prisidėti prie infliacijos sulikymo.

The United States Savings vajas Cuyahoga apskrityje vedamas nuo Birželio 15 iki 30. Pirkite U. S. Security Bonds, tuo pačiu planu kaip pirkdavote karo metais. Jie neša gerą pelną ir yra taip saugūs kaip patys dolariai.

Gaukit Savo Kalendorių

Dirvos ofisas atdaras šiais vakarais iki 8 val. Ateikit užsimokėti prenumeratą, atsiimti savo 1948 Kalendorių.

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.
Sausio Baltinių IšpardavimasSiuvinės Chenille
AntklodėsDIDELEI ARBA
TWIN DYDŽIO

Specialiai po

6.98

Geros rūšies, storo tuftuoto chenille antklodės gaubysbė populiarių spalvų ant balto dugno. Tandyčiai suauštos ir gražios lovų užklojimui. Raziinės, mėlynos, žalios, auksinės, peach arba aqua spalvų pritaikymui prie jūsų kambarių spalvų skemos.

"Surety" paklodės
100% grynos Virginijos Vilnos

Reg. 16.95

12.95

Geriausios rūšies grynų vilnos austi pūkus blanketai. Švelniai veltas viršus užtikrina jums ekstra šilumą. Išaušta specialiai dėl The May Company. Rožinės, mėlynos, auksos, žalios ar baltos spalvos. Dideli po 72x90". Štai jums proga sutaupti 6.00.

79c IRISH LINEN
RANKŠLUOSČIAI . 59c

Tvirti lininiai rankšluosčiai tinkami virtuvei, žema Sausio išpardavimo kaina. Natūralės spalvos su spalvuotais kraštais mėlynais, auksiniais, žaliais ar raudonais.

59c MARGI RANKŠLUOSČIAI 39c YD.

Skaidrios raudonos uogos arba gelės užspaudintos baltame dugne. Rankšluosčiai ir įvairiems patiesalams ir kt. reikalingi. 18 colių pločio.
Reg. 1.00 36" pločio 69c
Reg. 1.59 54" pločio 1.00

22.50 IKI 26.50
LININIAI DAMASK
12.95

Daugiau nedaromų pavyzdžių Irish linen damask. Visokių didumų, taigpi 22x22 colių napkins, visi viena žema kaina.

THE MAY COMPANY . . . LINENS, DOMESTIC, BLANKETS . . . KETVIRTAS AUKSTAS

The BANK OF OHIO

formerly THE MORRIS PLAN BANK

STATEMENT OF CONDITION

DECEMBER 31, 1948

ASSETS

Cash on Hand and in Reserve Banks	\$ 5,359,648.02
U. S. Government Securities	2,516,021.00
U. S. Govt. Insured F. H. A. Mortgages	3,386,791.99
Loans and Discounts (Less Reserves)	20,231,821.78
Loans House	100,603.39
Other Assets	245,232.69
Total	\$31,840,118.87

LIABILITIES

Demand Deposits	\$ 9,775,474.47
Time Deposits	15,647,028.40
U. S. Government War Loan Deposits	255,354.28
Assigned Deposits	2,576,016.09
(Security for payment of loans)	
Unearned Interest	702,015.13
(Paid in advance on loans)	
Accrued Taxes and Interest on Deposits	76,827.83
Escrow Accounts and Other Liabilities	382,442.11
Capital	1,000,000.00
Surplus	1,000,000.00
Undivided Profits	424,960.56
Total	\$31,840,118.87

United States Government securities carried at \$399,235 are pledged to secure U. S. Government war loan deposit account and other public funds as required by law.

COMPLETE BANKING SERVICE FOR THE INDIVIDUAL AND BUSINESS

921 HURON ROAD

ir Kaimyniniai Skyriai

Member Federal Deposit Insurance Corporation • Cleveland Clearing House Association

CLEVELANDO IR APYLINKES ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

Pamaldos už
a.a. Antaną Smetoną

Sekmadienį, sausio 9 dieną, 10 val. iš ryto, Naujojo Lietuvos parapijos bus laikomos pamaldos už a. a. Lietuvos Prezidento Antano Smetonos vėle.

ATVYKS I MIRTIES
MINEJIMĄ

Detroitiečiai veikejai, patyrę kad Clevelande rengiama a. a. prezidento Antano Smetonos 3 metų mirties paminėjimas, jau išanksto praneša, kad jie rengiasi į tą minejimą atvykti.

Minėjimas rengiamas sausio 30 d. su įvairia programa, kurios turinys bus paskelbtas vėliau.

Po programos numatoma surengti vakarienę, kurioje dalyvaus vietos lietuviai ir svečiai iš kitų miestų.

MATYKIT ŠIAS FILMAS:

Ketvirtadienio vakare, sausio 13, Norwood Branch Library, 6405 Superior Avenue, bus ketvirta mėnesinė programa. Ta vakarą bus rodoma įdomios filmos: "ABC of Hand Tools", "Great Lakes", "Yellowstone and the Grand Tetons", ir "Stray Lamb". Vaikai bus leidžiami atsilankyti su savo tėvais. Pradžią 7:30 val. vakare, įėjimas nemokamai.

LANKESI CLEVELANDE

Jonas Sajevičius su žmona ir dukrele, iš East Trumbull, O. Jie ten turi "Country Tavern" užėigą. Sajevičiai yra ilgamečiai Dirvos skaitytojai.

OHIO valstijos veteranams iki 1948 metų galo išmokėta bonų \$197 milijonų sumoje — bonus gavo 649,000 veteranų, 10,266 veteranų iš to skaičiaus mirę arba žuvę kare, jų bonus paėmę jų paveldėjai.

SUNŲ SAVININKAMS

Cuyahoga County šunų globos vadas praneša, kad kiekvienam namie laikomam šuniui turi būti išimtas leidimas iki sausio 1 dienos. Tačiau duoda prašymą leidimą iki sausio 1 dienos gauti iki sausio 23 d. Po tos dienos šunies savininkas turės mokėti dar \$1.00 pabaudes prie \$1.00 reguliarių mokesčių už kiekvieną leidimą.

Po sausio 20 d., visi šunės, senesni, negu trijų mėnesių, turės būti gatvėse suraudyti, jeigu pus pamatyti lakstant be leidimų ženklų.

CLEVELANDO Miesto mūrijų 1948 metais aplankė 600,000 žmonių. 1947 metais lankytojų buvo 429,144.

ISTIKUS GATVĖ

NELAIMĖI

Kada jūsų namai ar kaimai tapo saugumui artu, sugadinti auginiai, lėkėdės, P. J. KERSIS, 609-12 Society for Savings Bldg., Cleveland, Ohio, 1773.

P. J. KERSIS
609-12 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAin 1773.

Nori pagražinti savo namus? Sauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas
misu specialybė
Kambarių Popieravimas
Namų Maliavimas
16908 Endora Road
Telefonas:
KENmore 8791
Cleveland, Ohio

Ši sekmadienį

4:30 val. p.p. visus Clevelando lietuvius veikėjus ir ne veikėjus su šeimomis bus galima sutikti Šv. Jurgio parapijos salėje.

Mat, tuo metu čia bus Lietuvos Tremtinių Draugijos rengiamas vakaras. Vaidins "Sekminių Vainiką", dainuos, šoks ir linksminsis.

Tad nepraleiskite progos pamatyti vaidinimą, kitus pamatyti ir... save parodyti!

ISVAŽIAVO FLORIDON

Kazys ir Ona Karpiai šiomis dienomis išvažiavo porai savaitę į Floridą. Ten aplankys buvusius Clevelandiečius ir kitus savo pažįstamus.

DEMOKRATAI VADOVAUJA

Sausio 3 d. Columbus susirinko Ohio valstijos legislatura. Tai yra 98-tas generalinis susirinkimas valstijos istorijoje. Legislatura šimtą metų Demokratai kontroliuoja, su Demokratais gubernatorium Frank J. Lausche. Demokratai kontroliavo pirmą kartą į 12 metų.

Tačiau, Demokratai daugumą yra mažą — 99-63 seimelyje ir 19-14 senate.

Lausche tikisi, kad jam sunku bus dirbti su nauja legislatura, nors ir Demokratai kontroliuoja.

Lausche inauguracija gubernatorium bus sausio 10 d.

Kaip tik legislaturai posėdis susiorganizavo, tuoj svarstyti patiekta margo baltos, reikalaujantis panaikinti draudimą pardavinėti margariną tokios spalvos, kokia yra sviesto spalva. Šis klausimas sukrėtė legislaturą taip, lyg būtų įmesta bomba. Sviesto interesai gina ir Demokratai ir Republikonai, tuo klausimu tarp jų dviejų priėjusių partijų atstovų.

Tas klausimas užims ilgą sesijos laiką.

DEMOKRATAI NORI

PAKEISTI POLICIJOS VADĄ

Miesto mayoras Burke su tūlais kitais Demokratais vadais pradėjo rūpintis rasti būdus išstumti iš ilgos tarnybos Clevelando Policijos vadą George J. Matowitz.

Matowitzo ilgoje policijos vadovybėje įvyko įvairių skandalų policijos aukštųjų pareigūnų eilėse, tačiau, kaip pareiškė policijos Saugumo Direktoriaus Smith, kam už tai visada kaltinti Matowitzą. Jis gauna policijos narius tokius kokius dabartinė Civilinė Tarnyba išrenka, ir jis su jais atlieka darbą kaip geriausia galima.

Policijos vado vieta yra iki gyvos galvos, arba iki bus jam laikas išeiti į pensiją. Demokratai politikieriai nori pakeisti įstatymą, kad jie galėtų pakeisti savo žmogų ir policijos vado pareigoms. Tada policijos vadas būtų keičiamas su kiekviena nauja miesto administracija ir būtų politiškas pastumdėlis, ne kaip dabar nuo politikos nepriklausomas tarnautojas.

Tačiau, dabartiniame policijos departamente yra kas tokio nedoro, kad raketierių ir gemblerių bylą tardymo padarė policininkai bijo pasakyti teisybę, kas "nenuisikaltu" kitiems policijos nariams. Kyšininkystė ir sukybės policijos departamente vyrauja. Vienas iš didžiausių pastarų skandalų policijoje yra sučiupimas buvusio Policijos Leitenanto Molnar grobiavime, palaikant plačius ryšius su miesto raketieriais. Greta to eina eilė kitų gemblerystės ir raketų, kuriuos rodo net policijos vadas Matowitz nepajėgia sukontroliuoti.

VYSKUPAS BRIZGYS,

vykdydamas lietuvių kolonijų lankymo planą, Clevelande lankysis vasario 27 dieną.

INŽ. PRANAS DRASUTIS

nuo šių metų pradžios Illuminating Co. dirba jau kaip inžinierius braižytojas. Nors dar nėra metų, kaip jis atvyko, bet per tą laiką jis jau tampa gerai įvertintas ir palaipsniui jam vis duodamas svarbesnis darbas.

Nenuostabu, Lietuvoje jis buvo didžiausios elektros stoties inžinierium Kaune.

Inž. Drasutis yra Lietuvos Tremtinių Draugijos Clevelande sekretorius.

PRASIDEDA MOKSLAS
AMATŲ MOKYKLOJE

Clevelando amatų mokykla (Trade school), 535 Eagle Ave., netrukus pradeda darbą. Joje galima mokytis automechanikos, šaltkalvių, modelių dirbėjais, mašinistais ir kitokių amatų. Mokslos — dveji metai, su praktika dirbtuvėse.

Kas nori arčiau susipažinti su ta mokykla, kviečiami apsilankyti 535 Eagle Avenue bet kuriuo laiku tarp 8:00 val. nuo ryto ir 4:30 val. p.p.

ROOSEVELTO DIENOS

VAKARIENĖ
F. D. Rooseveltto gerbėjai sausio 27 dieną rengia Clevelande paminėjimo vakariene, kuri įvyks Hollenden viešbutyje.

PAMISĖLIO DAREAS?

Granville, Ohio, gruodžio 30 d. netikėtai atsilankęs buvęs karys, Ellis R. McLaughlin, 28 m. amžiaus, į mokytojos Jane Williams, 45 m. amžiaus, namus, nušovė ją, vieną vyrą jų namų prižiūrėtoją, ir paskui pats nusišovė.

Nušauta mokytoja mokytojų Euclid Shore High mokykloje.

Tas vyras netikėtai atsirado iš Willamette, Oregon, už apie 2.000 mylių. Jo motina policijai papasakojo, kad jis buvęs įsimylėjęs į tą mokytoją ir sakydavo, jog važiuosias į išduosys visą jos namą. Jis tą ir padarė. Nušautos mokytojos sesuo sako, jų pažintis buvo tik tokia, kad mokytojai atostegų metu vakaruose teko su juo tik taip sau pripuolamai susipažinti. Jos sesuo išliko gyva tik spėdama pasislėpti, kai tas vyras vakaro metu įsiveržė į jų namus pradėjo šauti.

UZMUSTA 4

Pradedant naujus 1949 metus, Clevelando trafiko nelaimės per pirmas tris dienas užmušta jau 4 asmenys. Tai yra pirmas toks įvykis pastarųjų dviejų dešimčių metų bėgyje.

1948 metus Clevelandas užbaigė su 97 trafiko mirtimis, palyginamai nedaug.

Trafike daugiausia žūsta pėsčiųjų — pernai iš 97 trafiko aukų 70 asmenys buvo pėsčiai, kuriuos automobiliai užmušė.

Šių metų visi keturi žuvusieji trafiko nelaimėse irgi buvo pėsčiai.

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvos dirbtuvės
Pigiau negu kitur
TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilās ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland

Telefonai:
CE 0019
MA 3359

SYMET BUS MAYORO
RINKIMAI

Šių metų rudenį bus Clevelando miesto valdybos, miesto teisėjų ir miesto mayoro rinkimai. Kandidatų nominacijos įvyks kada pavasarį.

Demokratai be abejo negalvoja nei ieškoti kito kandidato, dabartinis mayoras Burke kandidatuos ir vėl.

Republikonų partija tačiau šimet vėl neturi aiškaus kandidato ir ieško, bando patirti kuris stipresnis jų partijos pilietis sutiks kandidatuoti.

Pirmasis jų užuominas pilietis yra Ernest J. Bohn kuris tik šiomis dienomis grįš iš atostogų.

1948 METAIS Clevelande buvo 87 žmogų žūtys, iš jų 27 įvyko rytinėje miesto dalyje, negrų gyvenamame distrikte.

MESKE, EVANS IMTYNĖS
CENTRAL ARMORY

Imtynių rengėjas Jack Gannon vėl pakvietė Dr. Ed. Meske iš Akrono susimti su New Yorko čempionu vengru Evans. Evans perėmė kartą skundėsi, kad visi, net ir teisėjas buvo prieš, todėl jis pralaimėjo. Dabar galės dar kartą bandyti laimę.

Be to, kitose imtynėse dalyvauja Tug Carlson ir Lucky Simonovich prieš Jim Wright ir Whitney Whittier. Notre Dame futbolo žvaigždė Joe Savoldi rungsis su valdinamais basiuoju turku — Ali Pasha.

Tikėtai pas Richman Brothers, 736 Euclid Ave., MAIN 0978 ir Central Armory, PROspect 4121. Pradžią 7:00 val. vak.

RKO KEITH'S 105TH
THEATRE

Šiame teatre matysit sekančias įdomias filmas:
Jan. 5th iki Jan. 8th: "Last Days of Pompeii" ir "She".
Jan. 9th iki 11th: "Fighter Squadron".

SENIEMS ŽMONĖMS

yra vieta gyventi, su visu aprūpinimu, nebrangiai — iš pensijos galima pragyventi.
1083 E. 10th St. Cleveland

HIPPODROME

"THE SNAKE PIT"

Daryl F. Zanuck's nauja filmas, "The Snake Pit", pradeda rodyti Hippodrome Theatre trečiadienį, sausio 12. Tai vienas iš ypatingiausių Hollywood kurinys, apimantis įsiminingą meilės pasaką.

Vadovaujamą rolę šiame veikale turi Olivia de Havilland, viena iš žymiausių filmų dramatinę aktorę.

Leo Genn puikiai vaidina Dr. Kik, o Mark Stevens vaidina jos vyro rolę. Prie jų dalyvauja keletas kitų žymių artistų.

Lankykitės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piliečių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

Dabar jau laikas nariams ir įsigyti naujas 1949 metų korteles. 6835 Superior ave.

Namų Savininkams

Maudynės ir Skalbyklos
Toiletai
Skalbimui kubilai
Virtuvei Sinkos Radiatoriai
paipos ir reikmenys
5525 Woodland Ave. s14

ANDRICA RODYS EUROPOS
FILMAS MUSIC HALL

Theodore Andrica

Per penkis mėnesius pereitą vasarą lankydams Europoje, Theodore Andrica, tautinių grupių redaktorius prie The Cleveland Press, savo kelionėse įvairiose šalyse padarė daug įdomių filmų, kuriais dabar sugrįžęs į Clevelandą, rodys visuomenei. Jo filmos pavadinotos "These Are The People".

Pirmas jų rodymas bus šio penktadienio vakare, sausio 7, Public Music Hall, pradedant 8 val. Visi gali atsilankyti ir pamatyti tuos Europos vaizdus nemokamai. Durys bus atdaros 7 val.

Filmos spalvotos, su muzika ir su paaiškinimais, apima šias šalis: Olandiją, Vengriją, Čekoslovakiją, Italiją ir Vokietiją.

Kas norėtų surengti tų vaizdų rodymą savo organizacijos susirinkime, gali kreiptis susitarimui į Theodore Andrica, The Press įstaigoje.

Venetian Blinds

Norit pagražinti savo namų langus naujais VENETIAN BLINDS ir WINDOW SHADES? Šaukite:

J. PEČIULIS

Telefonas: IV 3348
19206 Kildeer Ave.
Cleveland, Ohio

SEE
ZINNER'S

in our New
Beautiful
FLORAL SHOPPE

for your

Flowers

You will love our imported figurines... Hand wrought Decorative Brassware... and the most irresistible Lamps in Copper, Brass and Pottery!

ZINNER'S

Kinsman at Lee
LO 5500

Convenient off street parking in the rear

JONAS G.
POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas
Popieruotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas: POTomac 6899

MIRIMAI

KAZIMIERAS ANDRIEKUS našlys, 92 metų, 6760 Mayfield Rd., mirė, ketvirtadienį, gruodžio 30 d.

Gedulingos pamaldos buvo pirmadienį, sausio 3 dieną, Šv. Jurgio bažnyčioje. Palaidotas Kalvarijos kapinėse. Laidotu vėms patarnavo D. E. Jakubs laidotuvių įstaiga.

Liko dvi dukterys: Mrs. Mary Smith ir Mrs. Ann Frick.

SUDEGĖ

Sausio 2 d. ugnis sunaikino Clevelando slovenų veikėjo ir vadinamo "tėvo", 75 metų amžiaus Anton Grdinos biznio patalpas, padaryta nuostolių už \$400,000.

Anton Grdina ir jo sūnūs yra artimi lietuvių prieteliai. Senis Grdina kartu su lietuvių darbavosi prie slovenų kultūrinio darželio, kaip lietuvių darbavosi savo darželį steigiant.

Daugeliu atvejų Grdinai patarnauja lietuviams įvairiuose reikaluose.

1944 metais kai ištiko East Ohio Gas patalpų sprogimas toje kaimynystėje, Grdinai daug

nukentėjo, dabar vėl sulaukė antro didelio gaisro.

OHIO valstijoje mokyklose dirba 32,602 mokytojos, iš jų apie 12,000 yra vedusios mokytojos.

Vyrų mokytojų yra 11,317, tokiu būdu iš viso Ohio viešose mokyklose tarnauja 43,921 mokytojas.

BRAKE SERVICE
WHEEL ALIGNING
ON ALL CARS
By Experts Who Really Know How!
TIME PAYMENTS
YEAGER
RAYBESTOS
6615 CARNegie AVE.
Phone ENdicott 9182
SPECIALISTS SINCE 1920

K. S. KARIPIUS
NOTARY PUBLIC

Turint reikalingą notarizuoti dokumentus kreipkitės į
6820 Superior Ave.
ENdicott 4486

Pilnai Padengta Apdrauda. UTah 1-4515
W. DEBESIS PAINTING CO.
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3

Wilkelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ
PATARNAVIMAS

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

Jakubs Funeral Home

(JAKUBAUSKIENE—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PARVEŽTI
Kambariai pasarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodžių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: MAin 1773

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudose—insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas, pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas įvairiuose reikaluose. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

DIDELIS PUSMETINIS

IŠSPARDAVIMAS

Vyrams, Vaikams ir Berniukams

Visoki žiemai reikalingi dėvėjimui rubai, baltiniai ir šiaip reikmenys — nupigntomis kainomis

★ DYKAI! Mes duodam Eagle Stamps su kiekvienu pirkiniu. ★
Čia iškeisime Jūsų Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Avenue

LASNIK CAFE

Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užėiga
6824 SUPERIOR AVE.

(Šalia Dirvos Redakcijos)

Užkvičiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus.
Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai